

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. november 27.

bb. 1. megjelenik a lexikon ötödik kötete - jelentős irodalom- és történettudományi művek- az akadémiai kiadó évvégi tervéből

i/v/rj sr

1961. november 27.

az akadémiai kiadónál az év végén számos érdekes könyv, jelentős irodalom- és történettudományi mű lát napvilágot.

a bibliotheca hungarica antiqua sorozatban jelenik meg ozorai Imre vitairata, illetve a krakkóban 1535-ben nyomtatott érdekes mű korhű kivitelezésű hasonmása, a mikszáthi kritikai sorozat 1958 óta megjelent 11-23. kötetét hat kötetben biblianyomó papíron a téli könyvvásárra bocsátják ki. az emlékezések ady endréről című kötet a költő még élő kortársainak érdekes emlékezéseit, tanúságait, továbbá számos, még nem publikált ady dokumentumot ment meg a feledéstől.

waldapfel józsef: szocialista kultúra és irodalmi örökség című kötete legújabb, részben még közzé nem tett írásokból ad válogatást. az akadémia irodalomtörténeti intézetének gondozásában készül a tanulmányok a magyar-orsz irodalmi kapcsolatok köréből című nagyszabású háromkötetes munka, amely a két, nép irodalmának kölcsönhatását csaknem 40 tanulmányban tárgyalja. sziklai lászló a szlovák irodalom története című könyve, szomszéd népünk irodalmának első teljes magyar nyelvű-szemelvényekkel tarkított - fejlődését ábrázolja, romain roland az ember és az író a címe dobosy lászló monográfiájának, amely a világirodalom e nagy alakjának fejlődését és életművét elemzi.

a történettudományi munkák közül érdemes megemlíteni zsigmond lászló a német imperializmus és militarizmus ujjáéledésének gazdasági és nemzetközi tényezői című monográfiáját. gunst péter: acsády ignác történetírása című kötete elsőként teszi mérlegre a történetíró egész munkásságát. a budapest műemlékei című négy kötetre tervezett munka most megjelenő második kötetét mintegy 850 illusztráció gazdagítja.

ugyancsak még az év vége előtt napvilágot lát az új magyar lexikonnak és a magyar nyelv értelmező szótárának ötödik kötete is.

/mti/

600

- 1 -

bb.3. tudósaink külföldön

1/ms/gg/rj bs

1961. november 27.

novemberben is számos tudósunk tartott előadást külföldön, vagy vett részt jelentős tudományos konferenciákon. a hónap elején prágában gillemot lászló, levelező tag a csehszlovák akadémia idegtöréssel foglalkozó konferenciáján széchy károly levelező tag pedig ülésében a nemzetközi közetmechanikai iroda ülésén vett részt. örösi pál zoltán, a mezőgazdasági tudományok doktora, a berlini német mezőgazdasági tudományos akadémia toxikológiai szimpózi-
mán képviselte hazánkat. mályusz elemér professzor rómban volt a középkori történelem forrásaival foglalkozó bizottsági ülésen. molnár erik akadémikus vezetésével történészkiutó vett részt prágában a csehszlovák történész nemzeti bizottság nemzetközi muna-
kaértekezletén, mikó andrás, az országos mezőgazdasági könyv-
tár igazgatója pedig hollandiában tanulmányozta a wageningeni nem-
zetközi mezőgazdasági központ munkáját. dr. telegdy-kováts lászló
műszaki egyetemi tanár potsdam-rehbrückében élelmiszer- és táplál-
kozástudományi szimpóziumon vett részt.

különösen megélt a magyar tudósok külföldi szereplése a legutóbbi héten. jánossy tajos, az akadémia alelnöke moszkvában, a lomonoszov születésének 250. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken képviselte a magyar tudományos életet. manninger rezső, az akadémia alelnöke, és weisfeiler gyula levelező tagja a berlini német tudományos akadémia meghívására berlinbe utazott, ahol mindketten előadást tartanak. baló józsef levelezőtag ugyancsak akadémiai meghívásra jénában tart előadást, benedikt ottó akadémikus pedig bécsben ad elő. mócsy jános akadémikus szófiában koordinációs értekezleten, falvy zoltán kandidátus pedig grázban a liszt-bartók kiállítás megnyitáson vesz részt. almár iván kandidátus a nemzetkö-
zi csillagászati unió háromhónapos ösztöndíjával olaszországban folytat tanulmányokat.

nagyszámu egyezményes tanulmányuton kívül a hó elején hattagu olasz tudóskiutó vett részt hazánkban a magyar-olasz kémiai napok alkalmából. ezt követte frantisek sorm alelnök vezetésével a cseh-
szlovák tudományos akadémia kiutó kiutó látogatása. legutóbb pe-
dig az akadémia meghívására budapestre érkezett a.a. guber történet-
tudós, a szovjet tudományos akadémia tagja./mti/

605

- 2 -

bb.2. százazrek látták a felújított magyar filmeket - egyenként egymillió fölött négy / új magyar film néző száma - kilenc hónap eredményei

1/di/tr/ a sr

1961. november 27.

a közelmúltban a számszerűség alapján összeállították, hogyan tetszettek a közönségnek az idén - januártól októberig - bemutatott magyar filmek.

a statisztikából kitűnik, hogy négy filmünk látoga-
tottsága egyenként meghaladja az egymilliót. a januárban be-
mutatott zápor előadásaira 1,275,000 jegyet váltottak. a feb-
ruárban műsorra tűzött próbatat 1,465,000-ren nézték meg.
az alba reglát, amely az idei moszkvai filmfesztiválon
díjat nyert, márciusban került a közönség elé, 1,529,000
filmbarát tekintette meg. említést érdemel a duvad sikere is;
májusban mutatták be, s előadásain 1,092,000-ren ültek a néző-
térén.

az október 1-ig műsorra tűzött magyar filmek közül a
négyen az árban -t- amely a gyermekek számára készült-
819,000-ren, a csutak és a szürke ló című ugyancsak ifjúsági
film 476,000-ren nézték meg. a napfény a jégen látogatói-
nak száma elérte a 785.000-ret. figyelmetre méltó sikere volt
a hatátkanyar című dokumentumfilmnek, amelyet, mintegy fél-
millióan tekintettek meg szeptember végéig.

a számok azt bizonyítják, hogy érdemes volt felújítani
a régebben már sikert aratott magyar filmeket. a ludas mátyi
előadásaira júliustól október 1-ig 732.000 jegyet váltottak,
a mágnás miska nézőinek száma májustól 778.000, a júliusban
műsorra tűzött állami arúnáz 402.000-res látogató
számot ért el. a különös népszerűségi szeptemberben újították fel,
s a hónap végéig 193.000-ren nézték meg./mti/

--

bb.6. félmillió rózsatő a kiskert-tulajdonosoknak

1/so/gg/a ká

1961. november 27.

már az elmúlt évben mutakoztak a jelei annak, hogy a
házi-kert tulajdonosok, le leginkább az új építkezők között
nagy virág- és dísznövény- kultusz alakult ki. az idén ez az
érdeklődés tovább fokozódott, s főként a különböző rózsafajták
iránt nyilvánult meg nagy kereslet. az állami gazdaságok fa-
iskolái növekvő érdeklődést figyelembevéve, 150 rózsafajtából
félmillió fölött neveltek és a bokorrózsákon kívül babarózsákat,
parkrózsákat, kuszó-és futó-rózsákat is forgatomba hoztak. az
alsólekeresi, a ceglédi, a helveciai és a törökbálinti rózsá-
keresetek számos új fajtát is neveltek./mti/

- 3 -

bb. 4. gépkocsikkal üzérkedtek

1/bc/hmé/rj sr

1961. november 23.

gépkocsikkal üzérkedő társaság bünygyében hirdetett ítéletet a központi kerületi bíróság, a társaság egyik tagja, Lengyel Gyula nyugdíjas budapesti lakos, lakáscserével 15 000, oldalkocsis motorkerékpárjának eladásával 28 000 forintra tett szert, a pénzzel rendszeresen kijárt a 13. kerületi használt autótelepre, az ugynevezett autóbörzse-re, s gépkocsi vételével és eladásával igyekezett minél nagyobb illetéktelen jövedelemhez jutni, szerzett magának vevőket újsághirdetés útján is, egy alkalommal 38 000 forintért trabant gépkocsit vett s néhány nap múlva 50 000 forintért adta tovább, hasonlóképpen üzletelt Bertók Sándor és Pálkás István is, Lengyel megismerkedett Bertókkal, s több esetben együttesen vették és adták a gépkocsikat, Bertók ezenkívül Pálkással, valamint Csóti Ferencsel is együttműködött, az üzérkedő társaság tagjai rövid idő alatt 110 000 forint haszonra tettek szert.

a bíróság Lengyel Gyulát két évi és hat hónapi, Bertók Sándort két évi, Pálkás Istvánt egy évi és két hónapi börtönre, mindhármukat több ezer forint pénzbüntetésre és vagyonelkobzásra ítélte, s elrendelte a náluk lefoglalt két személygépkocsi és egy motorkerékpár elkobzását, Csóti Ferenc nyolc hónapi felfüggesztett börtönbüntetést és pénzbüntetést kapott./mti/

..

bb. 5. több mint egymillió hanglemezt hoz forgalomba a kereskedelem karácsonyra - orosz, német nyelvlecke, teljes opera-garnitúra és sok népszerű táncdal az újdonságok között.

1/ta/tr/rj vég

1961. november 27.

felkészültek a rádiótechnikai szaküzletek a keravill és a hanglemezboltok is az évvégi csúcsgazalomba, a kereskedelem tájékoztatása szerint a legkeresettebb cikkek közül a különböző rádióvevők, televíziók, és lemezjátszókból több áll rendelkezésre, mint tavaly, az elmúlt évben karácsonyra 120 000-nél több rádiót hoztak forgalomba, az idén összesen 146, 127 rádiókészüléket tartalmaznak a csúcsgazalomra és ez a kereskedelem számítása szerint bőségesen elegendő, néhány új típusú rádiókészülék is forgalomba kerül, ismét kapható lesz az Orion gyár jól bevált ar-612-es típusú világvevő rádiója, a telefongyár is kirukkolt egy újdonsággal: karácsonyra már ötezer új típusú, háromsávú tranzistoros táskarádiót szállít a boltokba, televízió-készülék is több került szétosztásra az idén, mint 1960-ban, a tavalyi 42 és fétezer televízió helyett az idén több mint 55 ezer televízió között válogathatunk, hétezerrel több korszerű lemezjátszó is forgalomba kerül.

/folyt.köv./

- 4 -

b. 5. / több mint egymillió, 1. folyt./rj

bővítette a kereskedelem az ünnepekre a hanglemezek választékát is, több mint egymillió hanglemez kerül forgalomba, a már ismert lemezeken kívül igen sok újdonságot is találhatnak a vásárlók, külföldi matricák alapján komplett opera- és művészlemezeket gyárt a magyar hanglemezgyártó és ezek először most kerülnek forgalomba, karácsonyra kapható lesz például a teljes Lohengrin, a Bolygó Hollandi, és még sok más kedvelt opera, egy-egy ilyen 30 centiméteres lemez ára 80-100 forint lesz, ami lényegesen olcsóbb a hasonló külföldiekénél, karácsonyi újdonság lesz a rövidesen megjelenő orosz és német nyelvlecke is mikrolemezen, a magyar hanglemezgyártó vállalat ezenkívül az ünnepekre sok népszerű táncdal hangfelvételét is elkészíti, a kereskedelem ezenkívül a karácsonyi csúcsgazalomban sok ezer leértékelt hanglemezt is szétoszt az üzletek között, négy-öt forintos áron forgalomba kerülnek olyan normál művész, operett és tánczene lemezek, amelyek néhány éve voltak kedvelt slágerek./mti/

..

620

20

- 5 -

bb 7. javult angyalföld áruellátása - két év alatt 16 üzletet állították át kétműszakosra

i vt/gk/m

1961. november 27.

az 1959-ben tartott tanácsülésen sok bíráló érte a 13. kerületi közért vállalatot, mert elhanyagolta a kerület északi, munkáslakta részének áruellátását, rosszul szervezte meg az elosztást. ezeknek a jogosan kifogásolt hibáknak felszámolására annak idején határozatokat hoztak. a 13. kerületi tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén megtárgyalta, hogy az utóbbi két esztendőben a bíráló nyomán milyen munkát végzett a közért vállalat, hogyan tesz eleget a munkásosztály helyzetével foglalkozó párthatározat követelményeinek.

megállapították, hogy az utóbbi két évben tovább fejlődött angyalföldön az üzlethálózat, s számottevően javult a lakosság áruellátása. a fejlődésre jellemző, hogy amíg újpest és a dózsa györgy ut közötti szakaszon 1959-ben csupán három önkiszolgáló bolt működött, jelenleg számuk 22. a lakosság jobb ellátására a múlt évben, s az idén együttesen 16 üzletet állították át kétműszakosra, s 21 kereskedelmi egységet jelöltek ki vasárnapi tejárusításra. a mautner sándor utca 135. szám alatt önkiszolgáló fűszerüzlet nyílt, amely minden tekintetben kielégíti az igényeket. ugyanebben az utcában, a 170. szám alatti épületben önkiszolgáló zöldség-gyümölcsboltot, a jász utca 64-ben pedig kétműszakos, szintén önkiszolgáló üzletet nyitottak. emellett, hogy több új kereskedelmi egységet létesítettek, a kerület északi részén csaknem valamennyi üzletet tataroztak, átalakítottak, korszerűsítettek.

több mint száz üzletben végzett gondos vizsgálat alapján megállapították, hogy még mindig megoldatlan probléma a raktározás, az e célra szolgáló helyiségek - az új üzletek kivételével - nem felelnek meg a követelményeknek. gyakran okoz bosszúságot az is, hogy a tatarozás miatt bezárt üzletek lassan, nem a tervezett idő alatt készülnek el. tekintetben még sok a tennivaló - állapította meg a végrehajtó bizottság, - mert a kivitelező vállalatok nem dolgoznak pontosan, nem mindig tesznek eleget a megjelölt határidőre szerződésben vállalt kötelezettségüknek.

/folyt.köv./

8.05
9.10 ✓

- 6 -

Mag

bb 7. /javult ... 1. folyt./ m

az áruelosztásnál itt-ott még előfordulnak aránytalanságok, de nem ez a jellemző. sokat fejlődtek az angyalföldi üzletek az egészségügyi előírások megtartása terén is, a legtöbb helyen példás a rend és a tisztaság. mind több üzlet alkalmazottairól mondható el ma már, hogy kiérdemelték a lakosság megbecsülését.

a végrehajtó bizottság több határozatot hozott a 13. kerületi közért vállalat munkájának további javítására, a lakosság igényeinek még jobb kielégítésére.
/mti/

...-

bb 9. befejeződött a malomipar villamosítása - mintegy három és félmillió forint beruházás egy év alatt térül meg a békéscsabai istván malomban

i tó/tr/m/vg

1961. november 27.

az élelmezésügyi minisztérium malomipari igazgatóságán kapott tájékoztatás szerint 1961. igen jelentős év a malomipar fejlődésében: az igazgatóság felügyelete alá tartozó 204 malomban az idén befejeződött a villamosítás. ebben a nagy munkában a békéscsabai istván malom, az ország egyik legnagyobb malmának villamosítása jelentette az utolsó állomást. számítások igazolják, hogy a malmok lényegesen gazdaságosabban működtethetők villamosenergiával, ezért szereletek át az utóbbi négy esztendőben mintegy 200 malmot villamos meghajtásra. az istván malomban a villamosítással egyidőben technológiai korszerűsítést is végeztek, amelynek eredményeként a régi módszerhez képest egy év alatt 3 millió 553 ezer forintot takaríthatnak meg. így a villamosításra és más korszerűsítésre költött 3 és félmillió forint egy év alatt megtérül.

a békéscsabai istván malmon kívül az idén helyezték üzembe a korszerűsített karcagi, szarvasi, makói, tüköskeszepéteri, porrogszentkirályi, soproni, sátorajuhelyi és bonyhádi malmot is. a korszerűsített malmok mindegyikében egészséges, pormentes munkakörülményeket biztosító és a fizikai munkát megszüntető pneumatikus berendezést szereltek fel a gabona tisztítására és üzemen belüli szállítására.
/mti/

...-

8.10
9.11 ✓

- 7 -

Mag

bb 8. új eljárásokkal, új gépekkel növeli termelését a nyomdaipar - az üzemépítésnél sokkal gazdaságosabbnak bizonyulnak a nyomdák rekonstrukciói

1 sz/sze/m/vg

1961. november 27.

ötéves tervünk a nyomdaipar számára az 1960. évihez mérten 1965-ig 34 százalékos termelésnövelést határoz meg. a könyv-nyomdai minisztérium szakembereinek véleménye szerint azonban a következő években ennél is nagyobb arányban fokozódik majd az állami és a helyiiparban a nyomdatermékek előállítására. csak a könyvnyomtatás öt év alatt 28 százalékkal emelkedik, a tervidőszak végén évente mintegy ötvenmillió könyv készül majd.

gazdaságossági számításokkal ellenőrizték, mi kerül kevesebbe: ha új nyomdák épülnek, vagy ha a meglévőket korszerűsítik. a számítások az utóbbiak hasznosságát igazolták. új üzemépítése esetén egy tonna könyv előállításához mintegy 40.000-50.000 forint beruházásra lett volna szükség, régi üzemben viszont az ehhez szükséges termelőberendezések üzembehelyezéséhez 10.000-15.000 forint is elegendőnek bizonyult. ezért kerül sor több nyomda rekonstrukciójára. az athenaeum nyomda 90 millió forintba kerülő bővítése a magyar nyomdaipar eddigi legnagyobb beruházását jelenti és azt eredményezi majd, hogy nagymértékben javul képes folyóirataink színvonala. az alföldi nyomda 1963-ban kezdődő bővítése főként a vidéki iparfejlesztéssel függ össze. az alföldi nyomdában a későbbi években évente 3 millió könyvet akarnak készíteni. a globus és a békési nyomdában a gyógyszerek csomagolásához szükséges dobozok előállítását fokozzák. nyomdában elsősorban a munkakörülményeket akarják javítani a tervidőszak végén kezdődő rekonstrukcióval.

az üzembővítéssel járó rekonstrukciókon kívül a többi nyomda gépi berendezésének egy részét korszerűsítik. bár az utóbbi három évben mintegy négyszáz új gép került a nyomdaiparba, a gépcseréket tovább folytatják. a nyomdaipar gépparkjának a felét kicserélik az ötéves terv végéig.

a nyomdaipar vezető szakembereinek tapasztalatai szerint általában nő a nyomdatermékek példányszáma, ami egyben új technológiai feladatokat is jelent. úgy kell szervezni a nyomdák munkáját, hogy ugyanazzal a nyomóformával több példányt készíthessenek. ezt a törekvést segíti egy új magyar találmány, amely lehetővé teszi, hogy egy fémlémezzel a régi 20.000-24.000 példány helyett többszázszázötöt is nyomhatnak.

/mti/

8.15

- 8 -

bb 10. újabb önkiszolgáló éttermek, önkiválasztó iparcikk-üzletek nyílnak - elkészült a budapesti kereskedelmi hálózat jövő évi felújítási programja

1 zs/zs/m/sr

1961. november 27.

budapest kereskedelmének vezetői elkészítették az üzlethálózat felújításának, korszerűsítésének 1962. évi programját. a jövő évben a tervek szerint az eddiginél nagyobb gondot fordítanak a főútvonalakon, nagyobb forgalmu utszakaszokon az elhanyagolt üzlethelyiségek rendbehozatalára, tartozására. a növekvő forgalom gyorsabb lebonyolítására, a kereskedelem kulturált-ságának növelésére, továbbfejlesztik a jól bevált új eladási formákat, s 1962-ben 11 önkiszolgáló és 15 önkiválasztó iparcikk-boltot nyitnak.

a vendéglátóiparban a jövő év legfontosabb feladata a közétkeztetés színvonalának emelése. a tervelőirányzatok szerint hét vendéglőt tartoznak, korszerűsítenek - s ezekben 3300 adag ebédet, vacsorával többet szolgálhatnak fel, mint eddig. régi, korszerűtlen vendéglőkből hat önkiszolgáló éttermet, illetve büfét alakítanak át, s folytatják az italboltok átalakítását is. 1962-ben összesen tizenhárom italbolt helyén nyitnak kisvendéglőt, cukrászdát vagy büfét.

a felújításra kijelölt fűszer-cseméje boltok közül negyvenháromat az új kiszolgálási formáknak megfelelően alakítanak át - így az önkiszolgáló boltok száma az idei 223-ról 266-ra emelkedik majd.

a fővárosi üzlethálózat korszerűsítésekor gondosan ügyelnek az illetékesek arra, hogy valóban csak a legszükségesebb felújítások, bolt-tatarozások szerepeljenek a jövő évi címjegyzéken, s végleg megszűnjenek az ésszerűtlen, pazarló „renoválások”. a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága határozatot hozott, kötelezi a kivitelezőket: az üzletek tatarozásának idejét a lehető legrövidebbre kell csökkenteni, s a felújítási keretek felhasználásakor a legmesszebbmenően érvényesíteni kell a takarékosági szempontokat.

/mti/

8.20

- 9 -

bb 11. keresett exportcikké váltak a magyar laboratóriumi műszerek - magyar találmány sikere az egyesült államokban

i sz/gk/m/vg

1961. november 27.

a magyar műszeripar fejlődésével párhuzamosan növekszik a külföldi érdeklődés a különböző termékek, köztük a magyar laboratóriumi műszerek iránt. a metrimpex külkereskedelmi vállalat, amely a műszeripari termékek, többek között a laboratóriumi műszerek kivitelével, foglalkozik több mint 50 országgal tart fenn kereskedelmi kapcsolatot. az utóbbi időben számos ország, köztük az usa, svájc, anglia kutató intézeteinek szakemberei, valamint a tekintélyes külföldi szaktlapok is felfigyeltek a magyar műszeripar új exportcikkeire.

ujabban nagy érdeklődés mutatkozik a komplett laboratóriumok iránt is, amelyekből a metrimpex eddig több mint százat exportált. található ezek között a fehérjevizsgálatokra szolgáló ultracentrifuga, valamint szerves és szervetlen analitikai és kémiai vizsgálatokra, a gyógyszeriparban és a tudományos kutatás számos területén használatos laboratórium.

a víruskutatásnál alkalmazható takácsi-féle mikrotitrátort, amely magyar szabadalom alapján készült, amerikai laboratóriumokban is használják. a próbarendelésre tavaly szállított mikrotitrátorok a gyakorlatban kiállták a próbát, s az amerikaiak ez évben már többszázat rendeltek. a magyar laboratóriumi műszerek iránti érdeklődés egyik bizonyítéka az is, hogy dr. takácsi gyulát, a mikrotitrátor feltalálóját az amerikai tudományos szervek meghívták az egyesült államokba, ahonnan több előadás megtartása után a napokban érkezett haza.

a magyar laboratóriumi műszerek külföldi sikerét jelenti az is, hogy a metrimpex az utóbbi időben számos elismerő levelet kapott angol, amerikai, holland és svéd tudósoktól. a metrimpex, hogy még szélesebb körben megismertesse műszeriparunk legújabb termékeit, jövőre több külföldi nemzetközi vásáron és bemutatón jelenik majd meg.
/mti/

8.25

10.15

- 10 -

bb 12. három év alatt 23.7 százalékkal nőtt a lakosság bevétele - változik az étel-miszerfogyasztás, nő a kereslet a tartós fogyasztási cikkek iránt

i zs/tr/m/sr

1961. november 27.

a közelmúltban elkészült a lakosság általános pénzügyi helyzetét tükröző statisztikai tanulmány, a lakosság bevételeinek és kiadásainak adatait, mutatóit tartalmazó összesítés. a statisztikusok megállapították, hogy az elmúlt három évben a lakosság bevétele, illetve a bevételek személyi célokra fordítható része fokozatosan emelkedett, s 1960-ban 23.7 százalékkal volt magasabb az 1957. évinél. 1961-ig 748.000 parasztcsalád lépett a közös gazdálkodás útjára, s ez azt hozta magával, hogy a parasztok egyéni árúértékesítésből származó pénzbevételei fokozatosan csökkentek, viszont a paraszti életszínvonal szempontjából meghatározó, személyi célokra fordítható pénzbevételek összege a termelőszövetkezeti mozgalom térhódításával párhuzamosan növekedett.

biztató képet nyújt a bérből- és fizetésből élők bevételeinek alakulása is. a munkabér-bevételek az elmúlt három esztendőben 23.6 százalékkal emelkedtek, az egyéb bérjellegű bevételek /nyugdíj, téppénz, családi pótlék, segély, ösztöndíj, stb./ pedig 74 százalékkal.

a jövedelmek általános növekedése jelentős változásokat okozott és okoz a kiadások szerkezetében, a kereskedelem áruforgalmában. megállapítható, ugyanis, hogy a kereskedelmi forgalom-növekedésben az étel-miszerek 25- a ruházati cikkek 20, a vegyes iparcikkek pedig 44 százalékkal részesedtek. különösen figyelemre méltó, hogy megváltozott az étel-miszerfogyasztás összetétele: az előző éviéknél lényegesen többet vásárolunk drágább étel-micikkekből, szalámból, kolbászfélékből, füstölt árukból és csokoládéból. hasonló jelenség tapasztalható a vegyes iparcikkek forgalmában: itt a kereslet leginkább a tartós cikkek, a lakásberendezési tárgyak, az építőanyagok és a háztartási kisgépek iránt növekedett.

jellemző az életszínvonal emelkedésére az is, hogy a három év alatt hazánk lakói a netto-bevételek 2-3 százalékát pénzkészleteik növelésére fordították. a takarékosági kedv növekedésének eredményeként 1958 - 1960 között 75 százalékkal emelkedett a lakosság pénzkészlete.
/mti/

- 11 -

8.31

10.15

bb 13. magyar tudósok újabb eredményei a vese-kutatásban

i ms/gg. vm sr

1961. november 27.

a magyar orvostudomány világszerte elismert helyet foglalt el a vese kutatásban és gyógyításban. Legutóbb nagy érdeklődést keltett gömöri pál professzor beszámolója a vezetése alatt álló kettős számú belklinika, valamint az egyes számú kóronctani és az anatómiai intézet munkatársainak együttes kutatásairól.

gömöri professzor és munkatársai kutatásaikhoz új módszert használtak, amelyet dr. munkácsi istván dolgozott ki, aki jelenleg szudánban a kharthoumi egyetem vendégprofesszoraként működik. az új eljárással állatkísérletekben, valamint boncolások alkalmával sikerült kimutatniok, hogy idült vesegyulladásban szenvedő betegek veséjének ereiben sajátos elváltozások jönnek létre. azt lehet mondani, átrendeződik a vese vérkeringése. a betegség folytán elpusztult részeket új erek képződése pótolja. ezek az ujonnan képződő erek átveszik az elpusztult ereknek a vérkeringésben betöltött szerepét. ennek köszönhető, hogy a vese vérkeringését biztosító egyes részek pusztulása ellenére a vese többi részeinek működése nem romlik annyira, mint ez a pusztulásból várható lenne. az ugynevezett vesecsatornácskák ilymódon még a súlyosan károsodott vesében is bizonyos fokig folytatni tudják működésüket.

érdekes, hogy az ilyen átalakult keringésű vesék nagyon hasonlítanak az ugynevezett csontos halak veséjéhez. a betegség folyamán tehát bizonyos alacsonyabb fokú, de még működésre képes vese alakul ki. az ilyen vesék igaz, hogy alacsonyabb igényekkel, de mégis működnek.

a magyar tudósok megállapításai hozzájárulnak a vese működés jobb megismeréséhez és ezzel elősegítik a vesegyógyászat fejlődését./mti/

10,40

11.48 *Lau*

- 12 -

bb 14. lakásiüzéreket ítélték el

i bc/hné vm sr

1961. november 27.

a fővárosi bíróság ítéletet hirdetett egy hét tagból álló, lakással üzérkedő társaság bűnygyében. a társaság tagjai sorozatosan kiuzsoráztak és becsaptak lakást kereső személyeket. a vádlottak ugynevezett szinlelt csere formájában üzérkedtek a lakásokkal. közéjük tartoztak dr. hódý béla és dr. sergő zoltán béla ügyvédek, akik jogi képzettségüket a rendeletek kijátszására, az emberek becsapására használták fel. tauber sándor, akit korábban más bűncselekményekért megbüntettek, összeköttetésbe lépett hódýval és sergővel és rendszeresen közvetítésére specializálta magát, nagy gábor pedig olyan személyeket hajtott fel, akik hajlandók voltak lakásaikat szinlelt bejelentések céljára rendelkezésre bocsátani. egyes vádlottak, az ügyben tanuként szereplő személyeket, hamis tanúzásra akartak rávenni és közreműködtek abban, hogy az üzérkedéssel kapcsolatban hamis bejelentések kerüljenek a személyi igazolványokba. a bíróság ítéletében megállapította: mivel nagyszámban fordul elő szinlelt lakáscsere, a tanácsok lakásgazdálkodási kellene meggyőződniek arról - ha az egyik bejelentett cserepartner személyi rendelkezési lakásban lakik - hogy a kérelem nem szinlelt-e, a kérelmező valóban ott lakik-e, s ha igen, mióta.

a bíróság dr. hódý bélát hat évi, tauber sándort öt évi, dr. sergő zoltán bülát, három évi és hat hónapi, dr. mihályi lászlót két évi nagy gábort egy évi börtönre ítélte. két másik vádlott rövidebb tartamu, felfüggesztett börgönbüntetést kapott. a bíróság ítéletében pénzbüntetést, vagyonelkobzást is kimondott. hódýt és sergőt véglegesen eltiltotta az ügyvédi és jogtanácsosi foglalkozástól. hódýt ezenkívül öt évre kiutasította budapest területéről./mti/

11.06

Lau

13 -

bb 16. évente 800 gyermeket kezelnek a tokaji iskolafogászati rendelőben

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 27.

tokaj községben az egészségügyi szervek megállapították, hogy az ivóvíz fluorban igen szegény és ez fogbetegséget okoz. ezért a községben tíz évvel ezelőtt bevezették a kötelező iskolafogászati vizsgálatot, az általános iskola tanulóinak fogait évente kétszer megvizsgálják, a rossz fogakat kezelik, betömik és meggyógyítják. évente 800 gyermek veszi igénybe a fogászati rendelést és közülük sokan hosszabb ideig is járnak kezelésre.
/mti/

bb 19. hetven továbbképző iskolában csaknem kétezer fiatal tanuló borsod megyében

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 27.

a borsod megyei tanács évről-évre fokozottabb gondot fordít arra, hogy az általános iskolákból kikerülő gyermekek - akik tanulmányaikat nem folytatják és szakmára sem jelentkeztek - megfelelő oktatásban részesüljenek. ennek érdekében tavaly 16, az idén pedig újabb 54 továbbképző iskolát szerveztek. így a megyében jelenleg 70 továbbképző működik. az ipari és mezőgazdasági rendszerű továbbképző iskolákban hetenként kétszer 6-6 órán át foglalkoznak a fiatalokkal. a matematikán és a magyar irodalmon kívül a szakmának megfelelő elméleti és gyakorlati oktatásban is részesülnek. az iskolákba november elején csaknem 2.000 gyermek iratkozott be. a tanulók igénybe vehetik az iskola műtechnikai műhelyét és gyakorló kertjét. a tanács művelődési osztálya tervbe vette, hogy ahol lehetséges, a táj jellegnek és a gyermekek érdeklődési körének megfelelően szakosítják az iskolákat.
/mti/

- 14 -

11.12

11.11

Zsel

bb 17. tíz szakszervezet közös szakmaközi könyvtára dunaujvárosban

vid fm/ke vm fm

1961. november 27.

dunaujvárosban a tanács és négy nagyobb szakszervezet könyvtárait többezren látogatják. a kisebb üzemeknek és vállalatoknak is van könyvtára, de azokban viszonylag kevés a könyv. ost tíz kisebb szakszervezet tagjai részére külön szakmaközi könyvtárat létesítettek. egyelőre körülbelül kétezer kötet új könyvvel nyújtották meg a szakmaközi könyvtárat a városi tanács új hétemeletes munkásszállójában. később ebben a szakmaközi könyvtárban helyezik el a kisebb könyvtárak könyvtárlományát is./mti/

bb 20. naponta hetvenen keresnek gyógyulást a balfi gyógyfürdőben

vid fm/ke vm fm

1961. november 27.

évről-évre bővítik, szépítik a háboruban lerombolt balfi gyógyfürdőt. az idén a meglévő fürdőépületet tatarozták, a kádak számát 16-ról 20-ra növelték. a fürdő eddig elhanyagolt parkját is rendezték. a vonattal és autóbusszal egyaránt megközelíthető fürdőt naponta átlag több mint hetvenen látogatják. a gyógyulást keresik többnyire termelősövetkezesi tagok, akik sztk-beutalással veszik igénybe a gyógyító hatású vizéről ismert fürdőt./mti/

bb 21. 15-19. századi fegyvergyűjteménnyel gyarapodott a sárvári múzeum

vid fm/ke vm fm

1961. november 27.

értékes fegyvergyűjteménnyel gazdagodott a sárvári nádasy múzeum. a 163 darabból álló gyűjtemény a 15.-19. századból származó magyar, török és nyugati országokban készült puskákat, kardokat, pisztolyokat tartalmaz./mti/

11.21

- 15 -

11.21 Zsel

bb 22. harmadik műsort ad a rádió, megkezdik az ultrarövidhullámú rádióadó hálózat kiépítését az ötéves tervben

i kf/kf/m/vg

1961. november 27.

a rádiózás legfiatalabb ágának, az ultrarövidhullámú műsor-szórásnak a fejlesztésével különösen az igényes, elsősorban a zeneigényes, rádióhallgatók kedvét igyekszik kielégíteni a posta. az öt-hat méteres hullámhosszon működő adók ugyanis a rádió-zásnál elérhető legtökéletesebb hangvisszaadást tudják biztosítani, s az ilyen hálózat adói egymást nem zavarják.

az ötéves tervben megkezdik az országos ultrarövidhullámú adó hálózat kiépítését. a 80-100 kilométer távolságra sugárzó urn adókat - a leggazdaságosabb módon - ott építik meg, ahol a televízió adás - az ultrarövidhullámú műsor is eljut majd az ország jelentős részébe.

az adóhálózat kiépítése után a jelenlegi ideiglenes kísérleti urn adást rendszeresítik: a kossuth és a petőfi adó műsorán kívül ezzel egy harmadik állandó műsort - elsősorban kiváló hangminőségű zenei műsort - sugározhat a rádió. a hálózat telepítése egyébként megalapozza azt a távolabbi elképzelést is, hogy oda ahol a petőfi adó vételére nem kielégítő, később urn adókkal juttatják el műsorát, s ezzel javítják vételi lehetőségét.

/mti/

11.38

- 16 -

bb 15. bemutatták a szakembereknek az ország első „guruló vízművét”, - irakban is kiállítják az újfajta berendezést

i sb/tr vm vg

1961. november 27.

a középtiszavidéki vízügyi igazgatóság és a szolnoki víz-és csatornamű vállalat a napokban bemutatta a műszaki és a külkereskedelmi szakembereknek az ország első „guruló vízművét”, alföldi györgy, az országos vízügyi főigazgatóság főmérnöke és meszáros pál, a szolnoki vízmű főmérnöke, valamint cseri jános vegyész-mérnök szerkesztette meg az újfajta berendezést. a csepel autógyár cementszállító kocsiját alakították át mozgó vitzisztító művé. a kocsi egyik cementtartályában elhelyezett szűrők a vízben lebegő szennyező anyagokat fogják fel, a másik tartályban pedig a klórozott szerkezet a baktériumokat teszi ártalmatlanná. a guruló vízművet áramfejlesztő „erőművel”, és szivattyúkkal is felszerelték. érdekes tartozék még a felfújható gumicsónak is, amellyel a vizkiemelő gép szivófejét helyezik el a folyóban, vagy a tóban.

a bemutatón a szolnoki vízmű ülepítő medencéjében felkavart iszapos, zavaros víz megtisztításával állították a természetes körülményeknél nehezebb próba elé a berendezést. a kis vízmű jól vizsgázott és teljesen megszürtte, ihatóvá tette a vizet. óránként 12 ezer liter vizet tisztít meg a berendezés. nagy előnye, hogy a nyerges vontató segítségével bármelyik folyó, vagy tó partján felállíthatják, fél óra alatt üzembe tudják helyezni. a szakemberek most még gondos ellenőrzéssel hitelesítik a berendezés műszereit, kijavítják a próbán tapasztalt kisebb rendellenességeket, s így decemberben már az utolsó simításokat is befejezik. a guruló vízművet a nikex nehézipari külkereskedelmi vállalat mutatja irakban, ahol a tigris és az eufratesz folyók mentén különösen nagy hasznát vehetik ennek a könnyen mozgatható berendezésnek. a szakemberek véleménye szerint a hazai üdülés fejlesztését is jól segítené a „hordozható”, vízmű. sátorvárosokat, motelleket lehetne berendezni sok olyan festői szépségű vízpart mentén, ahol az ivóvízellátás megoldatlansága akadályozta eddig az üdülőtáborok telepítését./mti/

11.50

- 17 -

bb 23. mozigépész tanfolyam szegedi egyetemi hallgatóknak
vid fm/ke vm fm 1961.november 27.

a szegedi tudományegyetem bölcsészettudományi karának hallgatói az egyetemen jól felkészülnek a gyakorlati életre. kérésükre a szegedi tudományegyetem megegyezett a megyei mőkép vállalattal, amely mozigépész tanfolyamot indít részükre. mozi történeti, fényképezési és egyéb szakmai előadásokat tartanak a hallgatóknak, a mechanikai, gyakorlati ismereteket pedig három szegedi filmszínházban sajátítják el. a tanfolyam után mozigépész vizsgát tesznek, így a falvakban, mint tanárok jobban segíthetik a korszerű népművelést is./mti/

bb 24. csaknem kétszeresére bővül a veszprém megyei kórház
vid fm/ke vm fm 1961.november 27.

veszprémben a 254 ágyas megyei kórházat csaknem kétszeresére bővítik. négyemeletes épület vasbeton váza már elkészült. az impozáns, 38 méter magas, 100 méter hosszú épület a város központjának egyik legszebb épülete lesz. a 33.000 légrétegméter területű épület elkészültével 204 ágygal bővül a megyeszékhely kórháza.

az új szárnyban helyezik el a belgyógyászatot, a sebészetet, a műtöket és a baleset-sebészeti osztályt, valamint az urológiát. a kórház régi „c” épületét teljesen a szülészeti osztály rendelkezésére bocsátják. a veszprém megyei kórház sok, korszerű felszerelést is kap./mti/

13.08

- 13 -

bb 25. egymillió forint könyvekre békés megyében

vid fm/ke vm fm

1961.november 27.

békés megye, a viharsarok nagyobbik fele az ország legelmaradottabb vidéke volt régen a könyvellátás és az olvasás szempontjából. ezt az elmaradást fokozatosan megszüntetik. a megyében ebben az évben is jelentős összeget költenek könyvekre. a könyvtáraknak adott összeg meghaladja az egymillió forintot. a tanácsok is mind jobban támogatják a könyvtárakat: kilenc hónap alatt 241.000 forintot utaltak könyvek vásárlására, s ez az összeg év végéig tovább növekedik. a megye könyvtárai tavaly egymillió kötetet, az idén fél év alatt több mint 640.000 kötetet köcsönöztek./mti/

bb 28. tiszapalkonya új gyántmánya: a gyorsan száradó, magasfényű zománccfesték a „progress”,

vid te vm ki

1961.november 27.

hazánk egyik legfiatalabb üzemében, a tiszavidéki lakkfesték- és mügyantagyárban ez év januárjában kezdték meg a termelést. a gyár mérnökei és technikusai azóta a jól felszerelt laboratóriumokban hazai alapanyagokból előállították a wallkyd elnevezésű műanyag falfestéket, amely tapétaszzerűen vonja be a falat, igen tartós és vízzel tisztítható.

a kutatómunka legújabb eredménye a különleges mügyantából és stiroból készült magasfényű zománccfesték, amelyet „progress”-nek neveztek el. ezt a festékfajtát különösen az iparban - konyhabútorok, gépkocsik, csővezeték színezésére - használhatják fel igen gazdaságosan. a „progress”, zománc öt óra alatt teljesen megköt. a gyorsan száradó és tartós fehér, fekete, zöld, kék, valamint pirosszínű zománccfesték próbagyártását már megkezdték./mti/

13.18

- 19 -

13.18
B. 41
B. 41

bb 13. időjárásjelentés

tm/m

1961. november 27.

a meteorológiai intézet jelenti november 27-én, hétfőn 13 órakor:

többhelyen eső

európa legnagyobb részén esős, ködös, enyhe idő uralkodik. derült, hideg idő csak a szovjetunió európai területének északkeleti részén van, ott tegnap napközben sem emelkedett a hőmérséklet mínusz 25-30 fok fölé. hazánkban tegnap felhős, erősen ködös idő volt. sok helyről jelentettek kisebb esőket is. az eső mennyisége az északkeleti országrészben általában 1-7 milliméter között volt, az ország többi részében azonban az egy millimétert sem érte el. napközben a hőmérséklet az ország délnyugati részében 8-12, máshol 5-8 fokig emelkedett, de a nyugati határszélen egy-két helyen csak 4 fokos legmagasabb hőmérsékletet mértek. hajnalban a levegő lehűlésében elég nagy eltérések mutatkoztak, sopronban mínusz 1, néhány helyen azonban csak 2-10 fokig hűlt le a levegő. ma délelőtt a dunántulról élénk déli, délnyugati szeleket jelentettek. budapest vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 5.9 fok volt, a sokévi átlagnál 3.4 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 11 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 754 milliméter, mérsékelt, süllyedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: felhőátvonulások, több helyen esővel. egy-két helyen zivatar lehetséges. élénk szél, ma déli, délnyugati, holnap nyugati irányból. enyhe éjszaka. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 4-8 fok között, a nyugati határmezékben 4 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 9-13 fok között. a duna vízállása ma reggel: 139 centiméter.

/mti/

- 20 -

13.20

13.20
Zell

bb 27. a túlzott alkoholfogyasztás és a megbetegedések kapcsolatát kutatták a pécsi bányákban

vid/te/m/ki

1961. november 27.

a pécsi szénbányákban a dolgozók egészségügyi ellátásának napi feladatain kívül érdekes kutatásokat végeznek az üzemorvosok és a közegészségügyi intézet velük együttműködő munkatársai. így például megvizsgálták az alkoholizmus és a megbetegedések közötti összefüggést. vizsgálat, valamint környezettanulmány alapján a dolgozókból két, 140 fős csoportot alakítottak. az egyikbe azokat sorolták, akik nem kedvelik a szeszesítalt, a másikba pedig a rendszeres alkoholfogyasztókat. tíz évre visszamenőleg megvizsgálták ezekben a munkásoknak táppénzes lapjait és feldolgozták megbetegedési adataikat. kiderült, hogy a szeszesített fogyasztóknál körülbelül két és félszer annyi a betegnapok száma, mint a másik csoportnál. harminc százalékban a munka közben szerzett sérülés - tehát a kellő figyelem és fegyelmet hiánya - miatt kerültek táppénzes állományba és magas a hűléses megbetegedések aránya is. ez azt bizonyítja, hogy a túlzott alkoholfogyasztás hatására a szervezet ellenállóképesége csökken. jellemző azt is, hogy a szeszfogyasztók évi szabadságukat elaprózzák, egy-két naponként kéri ki. így megfosztják magukat a hosszabb pihenéstől, üdüléstől, szervezetük nem bír regenerálódni. évi összemunkanapjuk tizenkilencel kevesebb, mint a másik dolgozóké. a népgazdaságnak okozott kár személyenként átlagosan meghaladja a háromezer forintot, nem számítva az esetleg felmerülő gyógykezelési költségeket, és a saját maguknak okozott kárt. a vizsgálatok eredményeit ismertetik a bányáknál és felhasználják az alkoholizmus elleni küzdelemre.

nemrég újabb területre terjesztették ki a kísérletet. orvosok és műszakiak vizsgálják a levegő páratartalmát, a légmozgást, szervezetre ható különböző tényezőket. ezek egybevetéséből megállapítják, hogy a különböző munkahelyeken mennyi a szervezet kalóriaigénye. az így nyert adatok alapján irányítják majd a dolgozókat a nekik legmegfelelőbb beosztásra. a kísérletek különösen nagy segítséget adnak az üzemorvosok munkájához.

/mti/

- 21 -

13.27

13.27
Zell

bb 20. szarvasmarha mintatenyésztések, üszőnevelő telepek - Somogy megye legnépesebb állattenyésztő körzetében - elkészült a kaposvölgye szarvasmarhatenyésztésének öt éves fejlesztési terve

vid/ká/j/vm

1961. november 27.

A kaposvári járási tanács és a legjobb állattenyésztő termelőszövetkezetek szakemberei összeállították a kaposvölgye szarvasmarhatenyésztésének öt éves tervét, a kitűnő adottságokkal rendelkező körzetben, ahol nagy lehetőségek kínálkoznak a takarmánynövények termésnohozamának növelésére, s ahol a parasztságna magas szintű állattenyésztési ismerete, a szarvasmarhaállományt a második öt éves terv végére 15.600-ra növelik, csak tehén 100-zal lesz több, mint jelenleg. 100 hold szántóra 1965-ben már 30 szarvasmarha jut, az állománytól származó természetes szaporulat elegendő lesz ahhoz, hogy az e tájra jellemző, kettős hasznosítású, jól tejetelő és húst is adó jószágokat tartanak a közös gazdaságok, a minőség javítása érdekében fokozatosan kivesztik, meghízítják és értékesítik a gyengén tejetelő egyedeket, s helyettük saját nevelésből származó előhasi üszöket állítanak az istállóba, ezzel a szetekióval a tenésztőállomány tejtermelése a tervidőszak végére meghaladja a 3000 literes átlagot, valamennyi termelőszövetkezetben bevezetik az itatásos borjunevelést, kiszélesítik a szabadtartásos módszert, abból a célból, hogy a kiváló tulajdonságú teheneiket egységesen a legjobb körülmények között neveljék fel, 7 szarvasmarha mintatenyésztést hoznak létre gőlle, kapospata, kispalán, nagyberki, ráksi, somogyi és zimány községekben, ugyanitt üszőnevelő telepeket is felállítanak. 1965-re mind a 26 kaposvölgyi termelőszövetkezet mesterséges borjunevelővel rendelkezik majd, két községben keresztelési kísérletek indulnak: a ráksi új élet tsz-ben magyartarka és jersey, a nagyatádi buzakalász tsz-ben pedig magyar-tarka és kosztromai fajtákkal.

A tervben meghatározták a takarmányozási feladatokat is, számológéppel 10 köbméter kitűnő minőségű silót készítenek, a rétek és legelők fűhozamának fokozására holdanként 100 kiló nitrogénmátrágyát használnak fel, a szántóföldi termelésre alkalmatlan területeket fűvesítik, bevezetik a szakaszos legeltetést, az üszőnevelő telepek környékének lucernásokat hoznak létre. 1965-re a kaposvölgyében megvalósítják az öntözéses rét-és legelőgazdálkodást.

13.34

- 22 -

bb 26. husz diszitó népművészeti szakkör alakult zalaiban

vid/fm/ke/m/fm

1961. november 27.

A zalai községekben több mint 200 különféle szakkört alakítanak a nőtanácsok, hogy a sütés-főzéstől a szabás-varrásig sok hasznosat tanuljanak az asszony, lányok a téli estéken, az eddigi jelentkezések szerint ezen a télen több mint ötezer asszony és leány vesz részt a szakköri foglalkozásokon a zalai községekben. A megye egyes vidékein újból életre kel a diszitó népművészet, eddig mintegy 400 résztvevővel 20 községben alakult népművészeti szakkör, a népművészek elsősorban himzéssel és szövessel foglalkoznak. A zala-szombatfai szövőkör munkájában résztvesznek az általános iskola nyolcadikos leánytanulói is.

bb 30. százezrével készülnek a játékok győrrött

vid/te/m/ki

1961. november 27.

A fémlémeipari művek lemezgyárának győri telepén százezres tételekben készülnek az olcsó, közkedvelt bádoggjátékok, az idén karácsonyra ötféle új típusal, két kis tüzhellyel és háromféle persellyel bővítették a választékot, az ürhajós perselyből ötvenezret készítettek exportra, általában a gyártmányok negyedrésztét külföldre, nyugati és keleti országokba szállítja az artex külkereskedelmi vállalat, a legdrágább játék a 17 forintos, újfajta favágós persely, amelynél gombnyomásra egy máhó fejszéje fokával üti be a fatörzs nyílására helyezett pénzdarabot.

A különféle perselyekből majdnem háromszázezret, kis autók- ból és motorkerékpárokból hétszázötvenezret, tüzhelyből ötvenezret, tehát csupán ebből a néhány cikkből több mint egymillió darabot gyártanak ebben az évben.

/mti/

13.48

- 23 -

13.48
13.48

bb 31. „vizsgálják”, az ország legnagyobb kőolajfeldolgozójának berendezései szőnyben

vid/te/m/ki

1961. november 27.

a szőnyi kőolajipar vállalatnál elkészült az évi egymillió tonna teljesítményű olajfeldolgozó. az ország legnagyobb ilyen üzemét rövid idő alatt építették fel: egy évvel ezelőtt még csak a tervrajzok voltak meg, most pedig a tervezett határidőben megkezdtek a berendezések próbáit. már működnek „hidegen”, a szivattyúk, a műszerek, az automatikák és az elektromos berendezések. szárítják a különleges, automatikus csőkemence belső betételését és „vizsgálják”, a nagysúlyú acéltornyok is. rövidesen feltöltik nyersolajjal a tornyokat, a többtízezer méternyi csőhálózatot, majd megkezdik a termelési próbákat.

a körülbelül 71 millió forintos beruháznál sok újszerű feladatot oldottak meg az építők. míg a hazai kőolajfeldolgozóknál a beruházi összegből eddig mintegy 15 százalékot fordítottak építkezésekre, itt erre mindössze 4.5 százalékot költöttek. nem építettek például szivattyúházat, s a negyven szivattyút, valamint a növekedő berendezéseket is a szabadban helyezték el. új feladatot jelentett a legnagyobb hazai, a 36 méter magas, 150 tonna súlyú desztillációs toronynak az építése is. ezt a budapesti kőolajipari gépgyár dolgozói előregyártott gyűrűkkel a helyszínen építették fel, mert a terebélyes, nagysúlyú berendezést egyben nem tudták volna sem vasuton, sem közuton szőnybe szállítani.

a világviszonylatban is magas fokon automatizált olajfeldolgozó „szívóben”, a műszerközpontban, műszerek, berendezések sokasága mutatja a hatalmas üzem minden „mozdulatát”, ha valamelyik berendezés nem jól működik, a zavart a műszerek részben el is hárítják. távvezérléssel ellenőrzik és irányítják például az üzem központjától távolabb levő tartályokban az olaj szintmagasságát. innen irányítják majd a csőkemence automatikus tüzelését is. a műszerközpontból egy ember irányítja majd az egész feldolgozót.
/mti/

14.00

- 24 -

bb 33. fejtik a borokat a balaton menti pincékben - kitűnő minőségű a badacsonyi és a csopaki

vid ká/j vm

1961. november 27.

a balaton menti történelmi borvidék pincéiben megkezdtek az idei borok első fejtését. hozzávetőleg 150.000 hektoliter zamatos ujbort fejtenek le a sepről. az idei borok kitűnő minőségűek, színtele nem is akad olyan borfajta, amely nem érné el a 12 és fél mállegand-fokot, de nem számít ritkaságnak a 15 fokos ujbort sem. a mindenütt nagy gondot kezelik a híres badacsonyi, füredi és csopaki borokat. a javuló borkezelésre jellemző, hogy az idén már alig találni 4-5 hektoliteres tárolóedényeket, a termelészövetkezetek nagyrésze 80-120 hektoliteres hordókba fejtik a bort. a balatoni borvidéken megkezdődött a munka a szeszfőzdékben is: mintegy 25.000-30.000 mázsa sepről főznek kitűnő pálinkát./mti/

bb 35. készülnek a jégvitortlások

vid te vm ki

1961. november 27.

a balatonfüredi hajógyár sporthajó üzemében hozzáálltak a jégvitortlások felszereléséhez. a gyors járműveket kivontatták a tárolókból, kicserélik az elmúlt évi „szánkázásnál”, megsérült, hibás alkatrészeit és több új vitortlást is felszerelnek. a három, egyenként egy méter hosszú, csuszólapon futó jégvitortlások megfelelő előkészítés után a balaton jegén kedvező szélllel elérik majd az óránként százkilométeres sebességet is./mti/

bb 37. gyermekétterem épül dunaujvárosban

vid te vm ki

1961. november 27.

a felnőttekkel együtt többszáz iskolásgyermek is étkezik a dunaujvárosi üzem éttermében. most a városi tanács - a dunai vasmű, a 26. építőipari vállalat és a fejér megyei üzemeltetési vállalat anyagi támogatásával - az otthon étterem mellett külön gyermekétkezdét épített. a 150 ülőhelyes étteremhez mosdó is készült. az éttermet gyermekasztalokkal és székekkel rendezik be. az építkezés és berendezés körülbelül hatszázhatvan ezer forintot fordítanak. az építkezést a napokban elkezdték. megnyitására a tavaszszal kerül sor./mti/

14.34

- 25 -

bb 34. több mint 60.000 pecsenyekacsa a szárazér partjáról

vid ká/j vm

1961. november 27.

a tótkomlós határát érintő szárazér-csatorna a nevével ellentétben bővizű, és jó lehetőséget ad a pecsenyekacsa nevelésére. a vihársarok termelészövetkezetben dolgozó asszonyok az idén 7000 pecsenyekacsa értékesítésével már szép jövedelmet értek el és elhatározták, hogy jövőre 40.000 pecsenyekacsát nevelnek. a vízparton cirokszárból olcsó kacsaszállításokat építenek s az aprójószágokat pár hétig előnevelik, később a szabadban tartják. hasonló módszerekkel 23.000 pecsenyekacsát kíván nevelni a helybéli haladás termelészövetkezet is. így a szárazér tótkomlói szakaszról több mint 60.000 kacsát, mintegy 130.000 kiló kacsahúst értékesítenek. /mti/

bb 38. száz divatbemutató a baranyai községekben

vid te vm ki

1961. november 27.

baranya megyében csaknem ezer üzlet készült fel bőséges áruválasztékkal a karácsonyi forgalomra. a földművelésszövetkezeti boltok árubemutatókat rendeznek, hogy a gazdag készletet a vásárlók jobban megismerhessék. a téli bálókra, a farsangra készülő legétevények, asszonyok részére száz községben tartanak divatbemutatót és divattanácsadást. husz helyen játék-és ajándékvásáron kínálják áruikat a baranyai szövetkezeti boltok. /mti/

bb 39. virágzik a varázsmogyoró

vid so/j vm

1961. november 27.

az erdészeti tudományos intézet károni arborétumában virágzik a varázsmogyoró nevű diszcserje. ez a bokor akkor hozza sárga virágait, amik lombját már elhullatta, termését pedig következő nyáron érleli. a késő őszi tájban különleges látványt nyújtanak a varázsmogyoró levéltelen ágain nyitó, aranyesőhöz hasonló, fide virágok. /mti/

- . -

- 26 -

14.40

14.41

bb 32. színes pempő, festett vértű méhek - új módszerek a méhészetben

i ie/m/k á

1961. november 27.

a méztermelés fokozása sok olyan kutatást, vizsgálatot igényel, amelyekre a méhcsaládok sajátosságai miatt eddig nem volt mód: a nagy tömegben együttélő, kis állatok életmódját nem lehetett minden téren tudományos pontossággal megfigyelni. a kisállattenyésztési kutató intézetben viszonylag egyszerű módszerrel megoldották ezt a problémát: a méheket vagy a hozzájuk tartozó anyagokat megfestik. így sikerült kialakítani az úgynevezett fészekmézskamrás mézeltetést is. lényege, hogy a méhek minél fiatalabb korban kezdjék meg a mézgyűjtést, a kísérletek ellenőrzéséhez mesterségesen keltették ki méheket, s hátukat a kelés ideje szerint különböző színű folttal jelölték meg. így pontosan meg tudták állapítani, hogy milyen korban kezdik meg a méhek az „emberek” szolgálatát. .

a méhészet fontos kérdése: mennyire árt a vándoroltatás a méheknek, hogyan lehet számukra a zárt vándorkaptárakban is a lehető legkedvezőbb körülményeket biztosítani. a vándor-életmód pontos megismerésében ismét a festék alkalmazása segített. a vándorlás megkezdése előtt színesre festett cukorszörpöt etettek a méhekkel, így azok színes pempőt termeltek. később a különféle színek segítségével állapították meg, hogy a különböző körülmények közé helyezett méhcsaládok a vándorlás idején hogyan viselkedtek etették-e utódaikat, vagy sem.

a méhek kártévői elleni védekezésben is fontos szerepe van a festési eljárásnak. az egyik parazitát például úgy fedezték fel, hogy a méh színtelen vért pirosra festették, s aztán a bogár bélcsatornájában is megtalálták a piros festéket. /mti/

- . -

bb 36. märklin építőszekevény nagyban - összeszerelhető elemekből kísérleti üzem, gépalap és tartószerkezet

vid/te/m/ki

1961. november 27.

korányi györgy, a kémiai tudományok doktora, a veszprémi nehézipari kutató intézet igazgatója, a vegyipari üzemek régi problémájának megoldására érdekes módszert dolgozott ki.

/folyt.köv./
14.45

14.46

- 27 -

bb 36. /márklin építőszekrény ... 1. folyt./ m

az üzemcsarnokokban ideiglenes jelleggel felállított vegyi berendezések, gépek, tartályok alátámasztására hegesztett kivitelű vasszerkezetet alkalmaznak. hosszabb-rövidebb idejű munka után lebontják az építményt, de a méretre szabott, hegesztéssel összeroncsolt vasakat más célra már nem igen lehet felhasználni. az értékes vastartók jórésze a hulladéktelepre kerül. hasonló a helyzet a megszabott élettartamhoz kötött, kísérleti célokra épített üzemeknél is. az épületek feleslegessé vált, esetenként változó konstrukciójú vasvázát olcsón átalakítani nem lehet, ezért a bontás után ócskavasként kezelik.

a kérdés megoldására a kutató intézet igazgatója a márklin építőszekrény elvét alkalmazta a gyakorlatban, természetesen jóval nagyobb méretekben. az új „építőszekrény”, három különböző méretű - a legnagyobb másfél méter hosszú - l-alaku, lyukasított alumínium és vas építőelemet tartalmaz. ezeket a szerkezeteket hegesztés helyett csavarokkal illesztik össze és a teherbírási követelményeknek megfelelően választják ki. a kísérletek végeztével a szerkezetet néhány mozdulattal lebontják, és veszteség nélkül később bárhol felhasználhatják az építőelemeket. előnye még az új módszernek, hogy a kísérletek közben a szakemberek gyorsan alkalmazkodhatnak a gyakran változó, előre nem látott követelményekhez.

az új elemek a gyakorlatban is jól vizsgáztak. az intézet mesterséges kriolit gyártó kísérleti üzemeinek vázát és belső tartószerkezetét már az új „szekrény”, anyagából készítették. hasonlóan csökkentették a növényvédőszer kutatásra épített üzemben a kísérleti berendezések elkészítésére fordított összegeket.

az érdekes újítás máris népszerű: nemcsak a vegyüzemek, hanem egyéb vállalatok is érdeklődnek utána.

14.50

- 28 -

bb 40. tovább bővül a törzsgárda a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezetben

vid/so/j/m/ká

1961. november 27.

a 17.000 holdon gazdálkodó nádudvari vörös csillag termelőszövetkezetet már háromszor tüntették ki a kiváló szövetkezeti gazdaság címmel. a közös vagyon meghaladja a 70 millió forintot, és a szövetkezeti gazdák 2300 szarvasmarhát, 4000 sertést, 4500 juhot mondhatnak magukénak. ezenkívül 40 nagy épülettel és 35 saját erőgéppel rendelkeznek. a gazdaság fejlesztése alapvető feltételének tartják a szilárd törzsgárda kialakítását. a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezetet egy évtizede ugyanaz az elnök, főagronómus, főkönyvelő és 10 brigádvezető irányítja. a növénytermelésben és az állattenyésztésben is évről-évre szilárdabb törzsgárda alakul ki. a szövetkezeti közgyűlés a munkaszervezet további szilárdítása érdekében elhatározta, hogy a jövőben minden szövetkezeti tag, amennyiben a következő gazdasági évben más területen kíván dolgozni, ezt az elhatározását a zárószámadás előtt köteles bejelenteni a vezetőségnek.

/mti/

...

bb 41. két méter magas takarménykáposzta - holdanként 400 mázsás termést hozott az új takarmánynövény

vid/ká/j/m

1961. november 27.

a keszthelyi mezőgazdasági akadémia kutatói tovább nemesítették és nagyüzemileg is kipróbálták a két évvel ezelőtt kitenyésztett „óvári vastagtörzsi, magas, elnevezésű takarménykáposztát. az idei termést nyugat-dunántul különböző kísérleti telepein az elmúlt napokban takarították be. ez a két méter magasra nőtt, törzsének átmérője pedig elérte a 8 centimétert. a termés 75.4 százaléka husos szár, amely a karalábénál is jobbízű.

/folyt.köv./

14.57

- 29 -

bb 41. /két méter ... 1. folyt./ m

a betakarításnál kitűnt, hogy az óvári, vastagtörzsi, magas takarmánykáposzta az ideai kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett is holdanként 300-400 mázsát termelt, s a szakemberek valószínűnek tartják, hogy jó időjárás esetén megadja a holdankénti 600 mázsás termést is. az új takarmánynövény, miután a kisebb fagyok sem károsítják, a tél közepéig zölden etethető, s így a zöld futószalag meghosszabbítására is alkalmas. term. esztési költsége kisebb, fehérjetartalma pedig sokkal nagyobb, mint a hazánkban elterjedt takarmányrépáé. a tápdus takarmánykáposzta fokozza a tenenek tejhozamát, apróra szecskázva baromfiak táplálására is kiváló. a vetőmagszaporítást megkezdték, hogy az új takarmánynövény mielőbb köztermesztésbe kerüljön.

/mti/

bb 42. összefogással építik az új öntözőtelepeket a hajdusági termelőszövetkezetek

vid/ká/j/m

1961. november 27.

az elmúlt esztendőben, amikor még kisparcellákra tagozódtak a keleti főcsatorna menti földek, az öntözés nehézségekkel járt, és még 1960-ban is a már megépített öntözőtelepek alig kétharmada kapott rendszeresen vizet. ezévből a szövetségi gazdálkodás térhódításával, megtörtént a fordulat: az öntözött terület 18.000 holddal növekedett. a hajdusági szövetkezetek csak az öntözés révén mintegy 10 millió forint többletbevételt értek el. a jövő esztendőre már most felkészülnek. 1962-ben már 48.500 hold kap rendszeres öntözést hajdu-bihar megyében, s e terület több mint fele szövetségi föld. a debreceni vízügyi igazgatóság gépekkel segíti az új telepek építését, a termelőszövetkezetek pedig összefogással gyorsítják meg a munkát. hajdu-böszörményben a ózsa, a vöröscsillag és a béke tsz együttesen építi meg az öntözőtelepet, amely összesen 1000 hold szántóföldi növény, legelő és rizs rendszeres vízellátását teszi lehetővé. ugyancsak 1000 holdat öntöz püspökladányban a Lenin, a zöld mező és a petőfi tsz. a hajduszoboszlói vörös hajnal termelőszövetkezetben 300 holdas eternitcsöves telep épül, ugyanítt a buza-kalász tsz 400 holdon kezdte meg a telepkialakítási munkákat.

/mti/

15.05

15.10
L. L. L.

bb 44. majdnem a felére csökkenik a lakóházak építési idejét - sajtótájékoztató a második ötéves terv építőipari feladatairól

s/Li

1961. november 27.

dr. Trautmann rezső építésügyi miniszter sajtótájékoztatót tartott a minisztérium tájékoztatói hivatalában a második ötéves tervben előírt építési feladatok valóra váltásának legfontosabb teendőiről. beszámolójában a három jelentős kérdésről, a beruházások összpontosításáról, az építkezések műszaki fejlesztéséről és a gazdaságosság javításáról beszélt.

a beruházások összpontosítása a népgazdaság anyagi eszközeinek hatékonyabb kihasználását segíti. az építés meggyorsul, előbb elkészül a beruházás, tehát az építkezéssel lekötött anyagi értékek hamarabb felszabadulnak és korábban megtérülnek az új létesítményre fordított kiadások. az erőök összpontosításának fontos módszere az egyidejűleg végzett építkezések számának csökkentése. ezért az idén már mintegy 16 százalékkal kevesebb munkahelyen dolgoztak az építésügyi minisztérium vállalatai, mint tavaly. a munkahelyek „megritkítása” lehetővé tette, hogy lényegesen nagyobb erővel dolgozzanak a megkezdett építkezéseken, s így a tavalyinál 15 százalékkal több építményt adták át. az építésügyi minisztérium és az országos tervhivatal most közös tárgyalásokon készíti elő, hogy a jövő évben és a második ötéves terv hátralévő időszakában még fokozottabban összpontosítsák a beruházásokat, az építőipar erejét. az új lakótelepeken is fokozatosan érvényesítik az erőök jobb kihasználását azzal, hogy nem évekkal később, hanem a lakóházakkal egyidőben építik fel az új település kereskedelmi, kulturális és egészségügyi ellátásához szükséges épületeket is.

a korábbi években még gyakori volt a kapkodás és a beruházások megvalósításának tervszerűtlensége, szétforgácsolódása. legutóbb a szegedi párt- és tanácsház építésén történt egy kiváló, de jellemző eset. a múlt év őszén azt javasolták az építők, hogy a két éve húzódó munka 1961 végére fejeződjék be. ehhez 28 millió forint kellett volna, de csak nyolc millió forint értékű munka elvégzéséhez kaptak pénzt a beruházótól.

/folyt.köv./

15.10

1600

PKK

- 31 -

bb 44. /majdnem ... 1. folyt./ vl

a csökkentett feladat teljesítése mindössze 3-4 hónapig tartott volna, ezért még ezt a kis munkát is 12 hónapra osztották fel, hogy ne maradjon félbe az építkezés. ez a beruházás lassulásnak jellemző esete. bonyolódott azonban a helyzet azzal, hogy júniusban mégis megkapták a megbízást a hiányzó 20 millió forint értékű munkára és hirtelen gyorsítani kellett az építkezést, hogy december 31-ig elkészüljön az épület. ezt a nehéz feladatot is teljesíti az építőipar, de gondos előkészítéssel meg kell teremteni a feltételeit annak, hogy többé már ne forduljon elő hasonló tervszerűtlenség.

a lakásépítés tervszerűségének javításában az idén nagy lépést tett előre az építésügyi minisztérium. az országos tervhivattal együtt átadási tervtervet dolgozott ki, s ennek alapján a kormány ebben az évben először negyedévekre előírta, mennyi lakást kell átadni. az em vállalatok az első háromnegyed évben teljesítették ezt az előírányt, az 1961. évi lakásoknak több mint 70 százalékát átadták. az utolsó három hónapra már csak az évi előírányzat 28.5 százaléka maradt, holott eddig minden esztendőben a negyedik negyedévre torlódtott az összes lakásépítési feladatnak 50-60 százaléka, s ezért rendszerint többszáz lakást már csak a következő évben tudtak átadni. jövőre az ideinél is egyenletesebb tervtervet készítenek. nem hagyják figyelmen kívül a téli átadást sem, mert a fagyos időben is jó minőségben lehet befejezni az új otthonok építését, ha előzőleg a melegebb hónapokban a falazást, a vakolást, stb. már elvégezték és csak a belső befejező szakipari munkák maradtak hátra.

az építőipar erejének tervszerű beosztásával és összpontosításával szorosan összefügg az építési idő csökkenése. tavaly már átlagosan 20 százalékkal gyorsabb volt az építkezés, mint 1958-ban. a második öt éves terv előirányzata szerint majdnem a felére, a múltévi 13 hónapról 7 hónapra kell csökkenteni a lakóházak átlagos építési idejét. a házak nyers szerkezetének, vagyis az alapoknak, a falaknak és fűdének az építésében már messze megelőztük a háború előtti színvonalat. minden járókelő látni, hogy átlagos méretű lakóház 2-3 hónap alatt terv alá került, de utána hosszú ideig nem vesz észre semmi változást, mert kétszer annyi ideig tart a belső szakipari szerelő munka, mint a nyers épület elkészítése.

/folyt.köv./

15.17

16.00

- 32 -

bb 44. /majdnem ... 2. folyt./ vl

az építési idő megrövidítésének kulcsa tehát a különböző szerelő és a szakipari munka, a festés, a mázolás, a burkolás meggyorsításában van. a feladat teljesítésére több módszert alkalmazhatnak. az egyik lehet az, hogy a külső- és a belső vakolattal, előre beépített csővezetékekkel ellátott falblokkot, vagy panelt emelnek be az épületbe. a légymányosi lakótelepen már építettek olyan lakóházat, amelybe hasonló módon, csővezetékekkel előre felszerelt válaszfala-kat helyeztél el a daruval. jó eredménnyel biztat az előregyártott fürdőszoba-cella-val folytatott kísérlet. az üllői uti józsef attila lakótelepen egy házat jövőre már úgy építenek fel, hogy a lakásokba egy darabban emelik be a teljesen berendezett fürdőszobát. a megfelelő műszaki megoldás kiválasztásával tehát megoldható a szerelő- és szakipari munka meggyorsítása, az építési idő csökkentése.

dr. traumann rezsó építésügyi miniszter elmondotta, hogy az állami építőipar műszaki fejlődése kezdetben egyoldaluan alakult, mert a feladatok arra mozgósították, hogy a gyárépítkezéseket korszerűsítsék. a lakásépítkezések műszaki színvonalának jelentős javulása 1957-től kezdődött, s a 15 éves lakásfejlesztési tervvel nyitlak meg a további nagy fejlődés távlatai a korszerű új anyagok és épületszerkezetek felhasználása előtt. a gyárak építői azonban nagy és nehéz elemekkel, a fejlett lakásépítkezések pedig könnyű fal- és fűdémelekekkel dolgoznak. ezért most az a feladat, hogy közös utra tereljük a kétféle építkezés műszaki fejlesztésének módszereit. az üzemcsarnokok építésénél kisebb elemek felhasználására térnek át, hogy összhangba kerüljön az ipari és lakásépítési korszerűsítésének egyik nagyon fontos eszköze, a gépesítés. mozeszközökkel fejlesztik az építőipar gépparkját. sok olyan gépre van szükség, amely az elemgyárakban és az építkezéseken egyformán használható. az alkatrészellátás megkönnyítése érdekében sok azonos típusú berendezéssel rendelkező gépparkot kell kialakítani. ezért az építésügyi minisztérium egyik vállalata már megkezdte néhány korszerű toronydaru-típus hazai sorozatgyártását. az építőipar gépeinek kinasználása azonban akkor gazdaságos, ha azokkal naponta legalább 16 órán át, tehát két műszakban dolgoznak. ez még sem egészen magától érthető dolog, mert sok nehézséget okoz az éjszakai munka biztonságos és helyes megvilágítása. meg kell találni még azt a megoldást, amely lehetővé teszi, hogy a munkák között, mint nappal.

/folyt.köv./

15.23

16.04

PK

- 33 -

bb 44./majdnem..../ 3.folyt.s

a lakásépítkezések legtovább tartó munkáit, a szerelő és a szakipari feladatokat a kiegészítéssel jelentősen egyszerűsítik. az elmúlt években sok szó esett arról, hogy az építőipari újítók és feltalálók milyen sok ötletes kisgépet szerkesztettek, de a nagy hirverésen kívül ugyiszlán semmi sem történt a kitűnő szerkezetek tömeges felhasználásának ügyében. most már végetért a szóbeszéd ideje, az építésügyi minisztérium vállalatai megkezdik a kitűnő kisgépek sorozatgyártását, amelyek segítségével többszöröse gyorsítják a festést, a mázolást, a burkolatcsiszolást, a padlógyatulást, valamint a csődarabolás-, hajlítás- és menetvágás munkaműveleteit. elkészült már az első hazai szögbelövő pisztoly és előkészítették ennek a kiváló kisgépnek széleskörű felhasználását. a csövek felszerelését könnyíti ez a szerkezet, mert mindössze két másodpercig tart, amíg egy csőbitincstartó szöveget belőnek a falba, de így több órás vésési munkát helyettesítenek.

a gyárépítkezéseket könnyű, kis elemekből összeállítható szerkezetekkel fejlesztik. elkészült már a típus-terve egy ipari csarnoknak, amelyből az egységesített 9 x 9 méteres oszlop-távolságu szerkezetek ismétlésével bármekkora alapirányú üzem ki alakítható. a csarnokot mindössze háromféle elemből szerelik össze, s ezeket az egyszerű szerkezeteket majd betonelomgyárak készítik el, sőt még raktárkészletre is gyártanak. a típuscsarnok sokféle gyárépület céljára hasznosítható, s az előzetes adatok szerint 1963-tól kezdve évente 100-150 ezer négyzetméter üzemi területet építhetnek be ezzel a korszerű módszerrel. nagyon előnyös a csarnokok fedésére a könnyű betonhéj-szerkezet. ezzel a mindössze 5-6 centiméter vastag betonhéjjal 50-60 méteres távolságot hidalhatnak át. a tetőt azonban falátlványok és falzsaruzat segítségével kell betonozni, s így ez a módszer csak akkor kifizetődő, ha a faanyagot 20-50 esetben tudják felhasználni. a székesfehérvári könnyűfémű csarnokán próbálták ki először az új módszert, s a rendkívül kedvező tapasztalatok alapján másutt is hasznosítják.

/folyt.köv./
15.30

- 34 -

bb 44./majdnem..../ 4.folyt.s

való igaz - mondhatnánk -, hogy az építőanyagipar nem teljesíti ideál tervét minden területen. a lemaradás azonban most - az előző évektől eltérően - tervszerű és szándékos: közrejátzott benne a már említett koncentráció, egyes műszaki fejlesztési kérdések, és nem utolsósorban a szükségletek mennyiségi csökkentése. a légiipar tervszámai például nagyobbaknak bizonyultak az indokoltól. nem használta fel az építőipar az előzetesen igényelt acélmennyiséget sem. ez az anyagmegtakarítás azonban nagyon érdekes módon - bizonyos határok között - éppen a jobb anyagellátás következménye. az ideán ugyanis minőség, keresztmetszet, stb. tekintetében megfelelő választékban kapta meg az ipar a vasanyagot, igényem kellett a szükségesnél nagyobb méretű szerkezeti elemeket felhasználni csupán azért, mert nem megfelelő minőségű, vagy nem kellett méretű az anyag. az így elért vasanyagmegtakarítás mintegy 3-4 százalékra tehető, ami a valószínűleg természetesen több ezer tonnával jelent. ezt a hasznos tapasztalatot a jövőben is értékesíteni kell: minden szempontból megfelelő minőségű, méretű, stb. anyagokat kell az ipar rendelkezésére bocsátani, mert csak ez teszi lehetővé, hogy a más területeken megvalósított anyagtakarékosági intézkedések teljes hatékonysággal érvényesíthessenek. megkönnyíti ezt a feladatot, hogy most már több évre előre meg lehet tervezni az anyaggyártást, beszerzést, felhasználást és az anyag ,,terítését,, is.

trautmann rezső ezután az újságírók kérdéseire válaszolt. elmondta, hogy a sorház-építkezés a magánépítetők számára is jelentős előnyöket juttat: a házak olcsóbbak lesznek, s az ott is kedvezőbb hitelakciót rendszeresít az ilyen építkezésekhez. néhány helyen rövidesen meg is kezdődnek már a sorházépítkezések. a leghelyesebb az lenne, ha ezekre a feladatokra az építőipari szervezetek egy része specializálódna, mert néhány év múlva az állami építőipar már amugyis képtelen lenne egyéb munkái mellett ilyen feladatokat is vállalni. ebben az irányban az elkövetkezők már meg is kezdődtek a megbeszélések.

/folyt.köv./

15.35

- 35 -

16.10
/K/

bb 44./majdnem..../ 3.folyt.s

a lakásépítkezések legtovább tartó munkáit, a szerelő és a szakipari feladatokat a kiegészítéssel jelentősen egyszerűsítik, az elmúlt években sok szó esett arról, hogy az építőipari újítók és feltalálók milyen sok ötletes kiegészítést tettek, de a nagy hírverésen kívül ugyszólván semmi sem történt a kitűnő szerkezetek tömeges felhasználásának ügyében. most már végetért a szóbeszéd ideje, az építésügyi minisztérium vállalatai megkezdik a kitűnő kiegészítések sorozatgyártását, amelyek segítségével többszöröse gyorsítják a festést, a mázolást, a burkolat-csiszolást, a padlógyalulást, valamint a csődarabolás-, hajlítás- és menetvágás munkaműveleteit. elkészült már az első hazai szögbelövő pisztoly és előkészítették ennek a kiváló kiegészítőnek széleskörű felhasználását, a csövek felszerelését könnyíti ez a szerkezet, mert mindössze két másodpercig tart, amíg egy csőbilincstartó szöveget belőnek a falba, de így több órányi vésési munkát helyettesítenek.

a gyárépítkezéseket könnyű, kis elemekből összeállítható szerkezetekkel fejlesztik. elkészült már a típus-terve egy ipari csarnoknak, amelyből az egységesített 9 x 9 méteres oszlop-távolságú szerkezetek ismétlésével bármekkora alapterületű üzem kialakítható. a csarnokot mindössze háromféle elemből szerelik össze, s ezeket az egyszerű szerkezeteket majd betonelemgyárak készítik el, sőt még raktárkészletre is gyártanak. a típuscsarnok sokféle gyárépület céljára használható, s az előzetes adatok szerint 1963-tól kezdve évente 100-150 ezer négyzetméter üzemi területet építhetnek be ezzel a korszerű módszerrel. nagyon előnyös a csarnokok fedésére a könnyű betonhéj-szerkezet, ezzel a mindössze 5-6 centiméter vastag betonhéjjal 50-60 méteres távolságot hidálhatnak át. a tetőt azonban falátlványok és falzszaluzat segítségével kell betonozni, s így ez a módszer csak akkor kifizetődő, ha a faanyagot 20-50 esetben tudják felhasználni. a székesfehérvári könnyűfémmű csarnokán próbálták ki először az új módszert, s a rendkívül kedvező tapasztalatok alapján másutt is hasznosítják.

/folyt.köv./
15.30

- 34 -

bb 44./majdnem..../ 4.folyt.s

való igaz - mondotta -, hogy az építőanyagipar nem teljesíti ideiglenes tervét minden területen, a lemaradás azonban most - az előző évektől eltérően - tervszerű és szándékos: közrejátszott benne a már említett koncentráció, egyes műszaki fejlesztési kérdések, és nem utolsósorban a szükségletek mennyiségi csökkentése. a légtelítettség tervezési példái nagyobbak bizonyítottak az indokoltól. nem használta fel az építőipar az előzetesen igényelt acélmennyiséget sem. ez az anyagmegtakarítás azonban nagyon érdekes módon - bizonyos határok között - éppen a jobb anyagellátás következménye. az ideiglenes minőség, keresztmetszet, stb. tekintetében megfelelő választékban kapta meg az ipar a vasanyagot, igényem mellett a szükségesnél nagyobb méretű szerkezeti elemeket felhasználta csupán azért, mert nem megfelelő minőségű, vagy nem kellett méretű az anyag. az így elért vasanyagmegtakarítás mintegy 3-4 százalékra tehető, ami a valószínűségben természetesen több ezer tonnát jelent. ezt a hasznos tapasztalatot a jövőben is értékesíteni kell: minden szempontból megfelelő minőségű, méretű, stb. anyagokat kell az ipar rendelkezésére bocsátani, mert csak ez teszi lehetővé, hogy a más területeken megvalósított anyagtakarékossági intézkedések teljes hatékonysággal érvényesíthessenek. megkönnyíti ezt a feladatot, hogy most már több évre előre meg lehet tervezni az anyaggyártást, beszerzést, felhasználást és az anyag ,, terítését,, is.

trautmann rezszi ezután az újságírók kérdéseire válaszolt. utmondotta, hogy a sorház-építkezés a magánépítetők számára is jelentős előnyöket juttat: a házak olcsóbbak lesznek, s az ott is kedvezőbb hitelakciót rendszeresít az ilyen építkezésekhez. néhány helyen rövidesen meg is kezdődnek már a sorház-építkezések. a leghelyesebb az lenne, ha ezekre a feladatokra az építőipari szövetkezetek egy része specializálódna, mert néhány év múlva az állami építőipar már amugyis képtelen lenne egyéb munkái mellett ilyen feladatokat is vállalni. ebben az irányban az október-szeptember már meg is kezdődtek a megbeszélések.

/folyt.köv./

15.35

- 35 -

bb 44. /majdnem ... 5. folyt./ vl

az építészeti vitáról szólva a miniszter megállapította, hogy építészeti eszméi színvonala jó irányban, a szocialista realizmus irányában fejlődik.

sokszor merül fel az észrevétel, hogy a most épülő egy, vagy másfél szobás lakások a kommunizmus idején már nem elégíthetik ki az igényeket, nem szabad azonban elfelejteni, hogy akkor is lesznek egyedül élő emberek, akiknek teher lenne a nagyobb lakás, egyébként már a mai építkezéseknél is a két teljes szobás lakás az átlag, mert ezeken és a garzon-lakásokon kívül kettő- és fél- és háromszobás lakásokat is építünk. a 15 éves lakásfejlesztési terv azonban messzemenően figyelembe veszi az alapterület növekedését, bár inkább az előnyösebb berendezés, a butor-építés útján kell majd a lakosság jogos és növekvő igényeit kielégíteni.

maga a lakáskérdés a második öt éves terv időszakában még nem oldódik meg. az előkészületek azonban megtörténtek arra, hogy a most következő másfél évtized munkájának eredményeképpen - bár időközben mintegy 200.000-300.000 elavult lakást le is kell bontani - minden családnak lesz saját lakása. ez a szintet a szocialista államok körülbőlül egy időben érik majd el. amikor ide már eljutottunk, az utána következő évtizedekben az új szükségletek folyamatos kielégítésén felül megkezdődhetnek a nagyszabású városrekonstrukciók.

az építésügyi miniszter ezután néhány budapesti városrendezési kérdésre adott választ. a városban - mint mondotta - a jövő év végére elkészült a palota homlokzata a kupolával együtt. a belső munkálatok azonban, amelyeknek eredményeképpen egész sor kulturális intézmény jut majd megfelelő elhelyezéshez, körülbelül még tíz esztendőre lesznek igénybe. fokozatosan újjáépítik a palota környékét is, a dísz tértől délre fekvő összes épületeket. a józsef főherceg által annakidején szecessziós stílusban átépített régi teleki-palotát a vakolat alatt felismerhető elemek segítségével eredeti klasszicista formájában állítják helyre.

ugyancsak a jövő évben lesz teljesen kész a vigadó épületének műemlékei része. itt kap majd helyet a volt nemzeti szalon, de ismét lesz mód arra is, hogy az épületben bálákat, sít rendezhessenek. a hangversenyterem építése azonban későbbi feladat.

/folyt. köv./

15.40

16.15

- 36 -

bb 44. /majdnem ... 6. folyt./ vl

sokkal sürgetőbb a nemzeti színház problémájának megoldása. decemberben befejeződik a főfém megerősítése. egyéb munkálatokra nem is kerül sor, mert a színház jelenlegi helyéről feltétlenül el kell távolítani és másutt kell helyet találni a színház számára. elhelyezéséről végleges döntés még nincs.

végül az építésügyi miniszter bejelentette, hogy ezután az új lakótelepeken lakóházakkal egyidejűleg épül meg a bölcsőde, az óvoda, az iskola, a megfelelő üzlethálózat is. /mti/

bb 43. egyhetes tanácskozás kezdődött zsámbékon a mezőgazdaság időszerű termeléspolitikai kérdéseiről

k ie/vl li

1961. november 27.

az időszerű termeléspolitikai kérdések megvitatására a földművelésügyi minisztérium egyhetes tanácskozásra hívta össze a megyei, a járási és a városi tanácsok elnökhelyetteseit és mezőgazdasági osztályvezetőit. a tanácskozás célja, hogy segítséget adjon a tanácsok vezetőinek a mezőgazdaság második öt éves tervének megvalósításához és a termelőszövetkezeti gazdálkodás továbbfejlesztéséhez.

a tanácskozás hétfőn kezdődött a zsámbéki termelőszövetkezeti vezetőképző iskolán. az első előadást keserü jános földművelésügyi miniszterhelyettes tartotta a gabonatermesztés és a takarmányellátás helyzetéről, fejlesztéséről. a december 2-ig tartó tanácskozáson a minisztérium vezetői tartanak előadásokat a nagyüzemi állattenyésztés kérdéseiről, a termelőszövetkezeti tervezésről és jövedelemelosztásról és a közös gazdaságok megszilárdításának legfőbb kérdéseiről. /mti/

15.45

16.08

- 37 -

W

bb 46. szubtrópusi áramlat okozta a szokatlanul erős felmelegedést - kissé hűvösebb levegő közeleg nyugatról: nyáriás záporokra, zivatarokra van kilátás, az enyhesség tovább tart

1 cs/j szb ie

1961. november 27.

Szombaton reggel érkezett meg hazánkba az enyhítés a földközi-tenger térségeiből, a korán beköszöntött novemberi tél szabályos össze szelidült, szombaton este már szubtrópusi levegő áradt végig a kárpát-medencén, vasárnap a napi középhőmérséklet már 3 és fél fokkal haladta túl a sokévi átlagszintet. Budapest felett a felgyült füst, korom és ködrétegek hosszantartó sötétedést okoztak, a vasárnapi csapadékmennyiség csupán a mátra, a bükk és a sátor-hegység vidékén haladta meg az 5 millimétert, az ország más vidékein csak kisebb csepergők voltak, hétfőn hajnalban a hőmérséklet minimum a vasárnapi maximummal volt egyenlő, hétfőn országosan 14-15 fokra emelkedett a hőmérő higánya, de szentgotthárdon, baján keszthelyen és zaliegenszegen 16, nagykanizsán és pécsen pedig 17 fokot mértek.

A meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán elmondották, hogy a november végi enyhesség korántsem általános: a közkelet országaiából kiterjedt, nagy havazásokat jelentettek, és a szovjetunió uralor inneni területein a vasárnapi hőmérséklet nem emelkedett már a mínusz 25-30 fok fölé, az éjszakai fagyok pedig mínusz 33 fokra sűrítették le a hőmérő higanyát, a szibériai erődét, hideg légtömegek bennünket nem fenyegetnek közvetlenül: a jelek szerint előbb délnek nyomulnak, s a fekete-tenger felől húzódnak át esetleg dél- és közép-európa felé, közben nyilvánvalóan jelentősen felmelegszének, jelenteg nyugati légáramlás közeleg, amely az ittlevő szubtrópusi levegőnél kissé hűvösebb, valószínűnek látszik, hogy hatására már kedden nyáriás jellegű záporok és zivatarok lesznek az ország több vidékén, a meteorológusok szerint a következő napokban az évszakhoz képest még enyhe marad az időjárás. /mti/

17.15
17.20

KK

-.-
- 38 -

... kisebb átmeneti zavarokat okozott budapest gázellátásában - a földgáz-távvezeték dugulása - gyorsan intézkedett a fővárosi tanács közmű-és szolgáltatási igazgatósága

1 hb/j/gg-lm szf

1961. november 27.

az elmúlt héten, amikor az éjszakai órákban mínusz - mínusz 7 fok alá süllyedt a hőmérő higanyszála, ugrásszerűen megnőtt budapesten a gázfogyasztás, naponta több mint egymillió köbméter gázt fogyasztott a főváros, körülbelül 300.000 köbméterrel többet, mint egy-két héttel azelőtt. a fővárosi gázművek minden nehézség nélkül ki tudta elégíteni az igényeket, mert az óbudai gázgyár körülbelül 600.000 köbméter gázt adott, a többit pedig - elsősorban az albertfalvi földgázbontó segítségével földgázból alakították át városi gázzá. ezen a napokon illetékesek hangsúlyozták, hogy még egymillió köbméternél több gázt is adhatnak budapestnek, gondoskodtak a növekvő igénytöbblet kielégítéséről.

szombaton azonban váratlan nehézség adódott, a délnyugati budapestig fektetett földgáz-távvezeték eldugult, emiatt megszakadt a zalai földgáz továbbítása zalából budapestre. a fővárosi tanács közmű- és szolgáltatási igazgatóságának irányításával a fővárosi gázművek azonnal intézkedtek, a főbb központok igyekeztek segíteni a helyzetet azzal is, hogy propán-bután gázt keverték az óbudán termelt gázhoz. ez azonban nem volt elég, a tartalékok gyorsan fogytak, vasárnap a fővárosi gázművek csökkentették a nyomást, hogy minden fogyasztónak tudjon gázt adni.

hétfőn reggelre a fővárosi tanács közmű- és szolgáltatási igazgatósága az ipari üzemeknél korlátozásokat léptetett életbe, a gyárak pár napig a szokottnál 30 százalékkal kevesebb gázt fogyaszthatnak, hogy a lakosság ne szenvedjen hiányt.

illetékesek hangsúlyozták, hogy a kisebb zavarok csak átmenetiek, a hét közepére ismét zavartalan lesz a gázellátás s mind budapest lakossága, mind pedig a budapesti üzemek ismét elegendő gázt kapnak, megfelelő nyomással. /mti/

17.20

17.25

KK

-.-
- 39 -

bb 47. az építésügyi kutató intézetek 2. tudományos ülészsaka
t. sb/gk szb szf 1961. november 27.

az építők szakszervezetének székházában hétfőn megkezdődött az építésügyi kutató intézetek 2. tudományos ülészsaka. a háromnapos értekezleten nemcsak az építésügyi minisztérium, hanem más tárcák tudományos intézeteinek és az egyetemeknek építésügyi kutatói is résztvesznek. Gábor László, az építőipari és közlekedési műszaki egyetem tanára, a műszaki tudományok doktora üdvözölte az ülészsakon megjelent mintegy 200 kutatót, majd dr. Trautmann rezső építésügyi miniszter, a műszaki tudományok kandidátusa nyitotta meg a tanácskozást. elmondotta, hogy a tudományos ülészsak feladata az új kutatási eredmények ismertetése, s a jövő évi terv megvitatása. hangsúlyozta, hogy nagyon fontos a különböző intézetek terveinek összehangolása és a szervezett együttműködés kialakítása. ezért a tudományos munka erőinek jobb kihasználására olyan szervezetet kell kialakítani, amely összeegyezteti a feladatokat és megszervezi a széleskörű együttműködést.

ezután dr. Szabó János építésügyi miniszterhelyettes, a műszaki tudományok kandidátusa tartott előadást az építésügyi kutatás helyzetéről és további feladatairól. utalt arra, hogy az építőipari tudományos munkára fordított összegek megfizsereződtek, az építésügyi kutatás mégis lemaradt a többi tudományág fejlődésétől. nehezíti a munkát az is, hogy nagyon kevés a tudományos minősítési kutató. ezért fokozni kell az aspirans-képzést. az intézetekben dolgozó kisegítők számának növelésével mentesíteni kell a kutatókat a sokféle adminisztrációtól és más időt rabló munkától. az erők jobb felhasználása megerősíti azokat a laboratóriumokat, amelyekben megvan a jó alap ahhoz, hogy több és nagyobb tudományos feladatokat oldjanak meg. fontos teendő a nemzetközi együttműködés továbbfejlesztése. a kutatási terveket már a külföldi tudományos intézetek munkájával összhangban kell elkészíteni. a második öt éves és a tizenöt éves terv teljesítésére, az építés nagyipari módszereinek kialakításával egyidejűleg nagyon fontos feladat a termelés korszerű munkaszervezési megoldásainak kutatása. rendszeressé kell tenni az elkészült épületek hiányosságainak tudományos elemzését is, hogy a további munkában már ne ismétlődjenek a hibák és így kerülő nélkül egyenesebb uton fejlesszék az építést.

Bretz Gyula, az építőanyagipari központi kutató intézet igazgatója arról számolt be, hogy az építésügyi minisztérium kutatói és más tárcák tudományos intézetei összesen 243 kutatási témát vettek fel a jövő évi tervükbe.

/folyt.köv./

17.35

17.50

KA

- 40 -

bb 47. /az építésügyi kutató... folyt./- szb

az hazai nyersanyagok felhasználásának, a gyártási eljárásoknak, az építési és tervezési módszereknek kutatásával már felkészültek a harmadik öt éves terv építőipari feladataira is. reszei terenc, az építők szakszervezetének elnöke elmondotta felszólalásában, hogy a szakszervezet elnöksége több támogatást nyújt majd a kutatóknak a nagy feladatok teljesítéséhez. javasolta azonban, hogy a tudományos munkát hangolják össze az újítók és feltalálók munkájával is.

az ülészsak résztvevői kedden kilenc csoportban összesen 17 tudományos előadás megvitatásával folytatják a tanácskozást. /mti/

bb 48. hétfőn megforgatták az oroszlan yi erömi első gépegységnek turbináját

vid szf/te szb

1961. november 27.

az oroszlan yi erömi építésén dolgozó műszakiak és munkások - több mint husz vállalat dolgozói - évek óta szorgalmasan készülnek az első gépegység erre az évre tervezett üzempróbáinak megkezdésére. az utolsó hetek erősen próbára tették tudásukat, helytállásukat. számos váratlan akadály nehezítette a munkát és többször kellett módosítani a szinte óráról-órára kidolgozott tervet. több, két-három hetet igénylő feladatot oldottak meg egy-két nap alatt. novemberben éjjel-nappal szünet nélkül dolgoztak, hogy ne lépják túl a határidőket. a segéberendezések kipróbálása után a múlt héten befejezték a kazánház utolsó próbáit. felfűtötték a kazánt üzemi nyomásra és működtetésére megkapták a hatósági engedélyt.

hétfőn ismét jelentős eseményhez érkeztek a szerelők: megforgatták az első turbinát. fontos lépés ez az első gépegység december 1-1 indulásához. a hátralevő napokban főleg elektromos próbákat tartanak. /mti/

17.45

- 41 -

17.10
KA

bb 49. a normarendezés eredményeinek továbbfejlesztéséről tanácskozott a nehézipari minisztérium kollégiuma

t szf/gg-lm li

1961. november 27.

a harmadik negyedév volt az első tervidőszak, amelyben a normarendezés hatása először jelentkezett teljes egészében és világosan. a nehézipari minisztérium kollégiuma hétfői ülésén tévárdi ferencnek, a miniszter első helyettesének elnökletével az iparágazatok jelentése alapján megvizsgálta, milyen hatása volt a rendezésnek a bányászatban, a villamosenergia-iparban és a vegyiparban.

a jelentés arról számolt be, hogy a szénbányászat eredményesen hajtott végre a normarendezést: a végcélra a rendezés előtti időszakhoz mért 3-5 százalékos teljesítményemelkedést elérte és tartósította. a teljesítmények jelenleg tartósan 100 százalékos körül vannak. hasonló az eredmények a többi bányászati ágban is. a villamosenergia-iparban szeptemberben minden vállalat elérte, illetőleg túlhaladta a normarendezés szerinti 100 százalékos teljesítmény-szintet, a termelékenység emelkedése azonban még nem mindenütt kielégítő. a vegyipar a rendezés óta 2-3 százalékos termelés emelkedést és 4-5 százalékos termelékenység-növekedést ért el. a termelés-emelkedésnek több mint háromnegyed részét termelékenységnöveléssel biztosították.

a széleskörű vitában résztvett a munkaügyi minisztérium képviselője is.

a szénbányászatot felhívták, gondoskodjék a teljesítmény-emelkedés állandósításáról. a kezdetben szépen fellendült üzemszervezést, amely az utóbbi időben megállt a fejlődésben, tovább kell folytatni. a vegyipar létszámnormáinak egy része nem felel meg a követelményeknek. felhívták a vegyipari ágazatot, állapítsa meg, hogy melyik vállalatnak nincs megfelelő létszámnormája és készíttesse el azt mindegyikkel. /mti/

17,50

- 42 -

bb 50. ülésezett a kgst szénbányászati állandó bizottsága

t szf

1961. november 27.

a kölcsönös gazdasági segítség tanácsának szénbányászati állandó bizottsága november 20-24-én varsóban tartotta tizedik rendes ülését.

a bizottság meghallgatta és megvitatta a tagországok delegációinak tájékoztatóját a hosszulejárati tervezéssel kapcsolatos munkákról. ugyancsak megvizsgálta a bizottság 1961. évi munkaterveinek teljesítésével kapcsolatos kérdéseket, végül jóváhagyta az 1962. évi munkatervet, valamint az 1965-ig terjedő időszak tudományos-műszaki együttműködési tervét. /mti/

bb 51. hazánkban érkezett zdenek alexa, brnoi műszaki egyetem dékánja

tr szb sr

1961. november 27.

a tudományos ismeretterjesztő társulat vendégeként többnapos látogatásra hazánkba érkezett zdenek alexa professzor építésmérnök, a brnoi műszaki egyetem dékánja. a csehszlovák vendég új módszerek az építészetben címmel budapesten a technika házában győzött, veszprémben és székesfehérváron előadást tart. /mti/

bb 52. az országgyűlés állandó bizottságok és a képviselőcsoportok elnökeinek értekezlete

tm szb sr

1961. november 27.

az országgyűlési állandó bizottságok és a képviselőcsoportok elnökei hétfőn római sándornak, az országgyűlés elnökének elnökletével értekezletet tartottak az országban. a tanácskozáson résztvett fehér lajos, az mszmp központi bizottságának titkára is. vass istvánné, az országgyűlés alelnöke, az országgyűlés működésének eddigi tapasztalatairól, és a soron következő ülészek várható napirendjéről tájékoztatta a résztvevőket. a tájékoztatót követő vitában felszóltak: római sándor, fehér lajos, berkó zoltán, blaha béla, darvas józsef, egri gyula, friss istván, galló ernő, gódor ferenc, jakab sándor, kaszás imre, mihályfi ernő, nagy károly, papp károly, dr. straub gyula, szobek andrás és dr. zsigmond lászló képviselők. /mti/

18,00
18,00

- 43 -

bb 53. az anyaggyártáskorlátozást és a második öt éves terv lakás-
építkezéseinek összpontosítását tanácskozt az építésügyi mi-
nisztérium kollégiuma

k sb/tr szb vg

1961. november 27.

az építésügyi minisztérium kollégiuma dr. Trautmann vez. épí-
tésügyi miniszter elnöklétével hétfőn ülést tartott, amelyen érté-
kelte az első háromnegyed évi anyagkészletek alakulását, ezen az
időszakban mennyiségben, minőségben és méretválasztékban egyaránt
kielégítő volt az építőipar anyagellátása. a kollégium határozat-
ot hozott a téglá-, cement-, üveg- és finomkerámia ipar energia-
gazdálkodásának jelentős javításáról. a kollégium intézkedésére új
finanszírozási és készletnormákat kell kidolgozni még a jövő év-
ben, hogy javítsák a vállalati anyagkészletgazdálkodást és meggyor-
sítsák a pénzeszközök forgási sebességét. az építőipar erejé-
nek összpontosítása és kinasználása érdekében a kollégium célszerű-
nek tartja, hogy a második öt éves tervben állami erőből tervezett
lakásoknak mintegy 50 százalékát általában olyan telepítéseken épít-
sék fel, ahol legalább ezer lakást irányoztak elő. az építési idő
és a költségek csökkentésének fontos feltétele a fejlett módszerek
felhasználása is. ezért a lakásoknak csaknem a felét korszerű mód-
szerek segítségével építik fel. /ml/

bb 55. időjárásjelentés

tm szb li

1961. november 27.

a meteorológiai intézet jelenté november 27-én, hétfőn 18
órákor:

többhelyen eső

várható időjárás kedő estén: felhőátvonulások, többhelyen
esővel, élénk délnyugati, nyugati szél. várható legmagasabb
nappali hőmérséklet kedden 9-13 fok között. /ml/

18.47 18.11

- 44 -

1/11

bb 54. aláírták a magyar-csehszlovák kulturális egyezmény
1962-1963. évi munkatervét

t fe/tm szb sr

1961. november 27.

a kulturális kapcsolatok intézetében hétfőn ünnepélyesen alá-
írták a magyar népköztársaság és a csehszlovák szocialista köztár-
saság közötti kulturális egyezmény 1962-1963. évre szóló munkater-
vét. magyar részről dr. bognár józsef, a kulturális kapcsolatok in-
tézetének elnöke, csehszlovák részről frantisek písek, a csehszlo-
vák szocialista köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott
nagykövete írta alá a munkatervet. jelen volt az ünnepélyes alá-
íráson puja frigyos külügyminiszterhelyettes, molnár jános műve-
lődésügyi miniszterhelyettes, a külügyminisztérium, a művelődés-
ügyi minisztérium, a kulturális kapcsolatok intézetének több veze-
tősége számos képviselője. ott volt Ladislav kukla, a csehszlo-
vák iskola- és művelődésügyi minisztérium külügyi főosztályának ve-
zetője, josef papilaj, a főosztály munkatársa, és Ladislav vince,
a budapesti csehszlovák nagykövetség első titkára.

dr. bognár józsef a munkaterv aláírása alkalmából hangsúlyozta,
hogy a munkaterv hozzájárul a két ország közötti tudományos és mű-
vészeti kapcsolatok elmélyítéséhez, a két baráti állam népének
kulturális fejlődéséhez. frantisek písek nagykövet válaszbeszédé-
ben rámutatott: az elmúlt tíz évben gazdag és eredményes volt a
két ország közötti kulturális együttműködés. az eddigi gyakorlat
alapján a jövőben fokozott figyelmet fordítanak a főiskolák kö-
zötti közvetlen kapcsolatok kiépítésére, és a művészeti szövetségek
együttműködésére.

a munkaterv értelmében, a többi között 1962-ben a prágai ta-
vasz alkalmával a: állami hangversenyzenekar vendégszerepel prá-
gában és a budapesti zenei hetekre a cseh énekkar látogat el hoz-
zánk. a világhírű Laterna magica együttesével is megismerkedhet
májd a magyar közönség. 1962-ben prágában és bratislavában nagy-
szabású könyvkiállításra, 1963-ban budapesten és prágában a 19.
és 20. század festészete címmel cserekiállításra kerül sor.
/mt/

19.12 19.25

- 45 -

1/11

bb 56- színháztörténeti és színháztudományi előadássorozat
nevelőknek

i vt/tm-Lm Li

1961. november 27.

a budapesti pedagógusok központi művelődési otthona
elsőként az országban színháztörténeti és színháztudományi ismeret-
terjesztő előadássorozatot rendez nevelőknek. a sorozat első előa-
dását a színház szerepe a társadalomban címmel dr. hont ferenc, a
színháztudományi intézet igazgatója tartotta hétfőn este a J.
kerületi mester utca 19. szám alatti általános leányiskola dísz-
termében./mti/

bb 57 . szovjet műszaki küldöttség érkezett hazánkba

i vt/tm-Lm Li

1961. november 27.

a magyar szovjet baráti társaság meghívására hétfőn
délután háromtagú műszaki küldöttség érkezett szovjet-beloruszról
budapestre. a delegáció vezetője n.a. jurkstovics, a belorusz
műszaki főiskola rektorhelyettese, a műszaki tudományok kandi-
dátusa, tagjai: n.g. tyisin, a belorusz szszk népgazdasági
tanácsa műszaki igazgatóságának vezetője és v.v. karpov, a minszki
alkatrészgyár kommunista brigádvezetője, a belorusz komszomol
központi bizottságának tagja.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren varga józsef,
a budapesti műszaki egyetem tanszékvezető tanára, valamint a mszbt
több munkatársa fogadta. jelen volt a fogadtatásnál m.a.
kukanov, a szovjetunió magyarországi nagykövetségének titkára is.

a szovjet műszaki delegáció tíz napot tölt hazánkban.

/mti/

19. 15

19. 30

- 46 -

KK

bb 58. az országgyűlés elnöke fogadta a guineai köztársaság
első magyarországi nagykövetét

küm-Lm Li

1961. november 27.

rónai sándor, az országgyűlés elnöke november 27-én
hétfőn bemutatkozó látogatáson fogadta barry boubacar biro-t,
a guineai köztársaság első magyarországi rendkívüli és megha-
talmazott nagykövetét./mti/

bb 59. a külügyminiszter fogadta az iraki köztársaság első
magyarországi nagykövetét

küm-Lm Li

1961. november 27.

péter jános külügyminiszter - megbízólevelének a
közeljövőben történő átadásával kapcsolatban - november 27-én
hétfőn fogadta qassim hassant, az iraki köztársaság első
magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét./mti/

bb 60. Lengyel gazdasági kormányküldöttség utazott át Magyarországon

küm-Lm

1961. november 27.

utban a bolgár népköztársaság felé november 27-én,
hétfőn budapestre érkezett a lengyel népköztársaság gazdasági
kormányküldöttsége, élén zenon nowak-ka, minisztertanács
elnökhelyettesével.

a küldöttség fogadására a keleti-pályaudvaron meg-
jelent apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, puja frigyos
külügyminiszterhelyettes, vályi péter, az országos tervehivatal
elnökhelyettese és a külügyminisztérium több vezető munkatársa.

részt vett a fogadtatáson henryk grochulski, a
lengyel népköztársaság budapesti nagykövete, valamint ljuben pavlov,
a bolgár népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes
ügyvivője.

apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese villás-
reggelit adott a küldöttség tiszteletére.
a küldöttség hétfőn folytatta útját szófia felé./mti/

20. 17

U. a
KK

- 47 -

bb 61. száz zenepedagógus találkozója kecskeméten

vid fm/ke-lm fm

1961. november 27.

a bács megyei zenepedagógus szakszervezet a megyei tanács művelődési osztályával közösen továbbképző napokat rendez a megye zenepedagógusai részére, a tanárok elméleti és gyakorlati munkájának segítésére. az első ilyen találkozót hétfőn tartották kecskeméten. délelőtt mintegy száz zenetanár részvételével szakmai értekezletet tartottak, akik ezután a kecskeméti állami zeniskolában bemutató előadásokon vettek részt. este a zenepedagógusok szakszervezetének megyei értekezletére került sor, amelyen Gyimesi Ernő, a magyar zeneművészek szakszervezetének titkára mondott beszédet. /mti/

..

bb 62. Lomonoszov emlékest pécsen

vid fm/ke-lm fm

1961. november 27.

pécsen a hazafias népfront városi bizottsága, a magyar szovjet baráti társaság és a tit hétfőn Lomonoszov emlékestet rendezett a városi művelődési házban, Lomonoszov születésének 250. évfordulója alkalmából. az emlékesten Jéges Károly tanszék-vezető főiskolai tanár tartott előadást m.v. Lomonoszov életéről és munkásságáról. az előadás után a pécsi pedagógiai főiskola hallgatói adtak műsort. /mti/

..

bb 63. a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének filmbemutatója

t di/gk-lm li

1961. november 27.

a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövetsége hétfőn este filmbemutatót rendezett, amelyen levetítették az aktion j. című megrázó erejű dokumentumfilmet, az ndk-művészeinek alkotását, amely letelepzi Hans Globkénak, Adenauer államtitkárának a nácizmus idején véghezvitt bűncselekményeit, s meggyőzően bizonyítja, hogy Globke hatmillió ember meghurcolásáért és meggyilkolásáért felelős.

az ndk nagykövetségének hétfő esti filmbemutatóján résztvett Hollai Imre, az MSZMP központi bizottsága külügyi osztályának vezetője, Szarka Károly külügyminiszterhelyettes, Darvasi István, az MSZMP központi bizottsága agitációs és propaganda osztályának helyettes vezetője és Kovács Zoltán, az MSZMP külügyi osztályának helyettes vezetője. ott volt Wilhelm Meißner, a német demokratikus köztársaság magyarországi nagykövete, valamint a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja. /mti/

21.15

- 48 -

 MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1961. november 28.

bb 1. az év végi csúcsporgalomra készülődik a posta - egy héttel előbb kezdik a nyugdíjak kifizetését

i kf/kf szb vg

1961. november 28.

karácsonyig még majdnem egy hónap van hátra, a távolabbi föld-részekről, országokból azonban már ezrével érkeznek az ünnepekre szánt csomagok. a külföldi csomagok vámolására a budapesti 70-es postahivatalban már megerősítették a személyzetet, s december-re a vámhatóság tovább növeli a vánkészítők létszámát.

a hazai forgalom az idén eltér a sokévi átlagtól, ugyanis már október óta a szokásos napi 5.000-6.000 csomag helyett 10.000-11.000 érkezik a fővárosba: a debreceni posta igazgatóság jelentése szerint például októberben - a tavalyi 60.000-rel szemben - már kilencven-ezret, november 20-ig pedig már több mint százert továbbítottak. a forgalom java még hátra van, s annak zavartalan lebonyolítására most készülődik a posta. a forgalom legfőbb irányítói a postavezér-igazgatóság és a postaigazgatóságok vezetői a napokban beszéltek meg ezzel kapcsolatos teendőiket, beszámoltak az eddigi előkészüle-tekről. a vidéki postaigazgatóságok felújították, rendbehozták a mozgóposta kocsikat, kijavították a tárgoncákat, a szállító kocsikat. a sok évi tapasztalatok alapján megszervezték az előrejelző szolgál-atot, amely a vasuti csomópontokról időben értesíti a fővárosi ügyeletet nagyobb csomag szállítmányról. a vidéki igazgatóságok utasítást kaptak valamennyi tartalék - mintegy hetven - mozgóposta üzembeállítására.

a nyugdíjak szokásos kifizetési ideje egybeesik az ünnepekkel, a zsúfoltság elkerülésére a nyugdíjak kézbesítését már egy héttel előbb, december 15-én megkezdik, s 20-ig, mire az ünnepek előtti levél-, hajrá-, megindul, mindenki meg is kapja járandóságát.

a posta intézkedései biztosítják, hogy mindenki megkapja az ünnepekre szánt küldeményeket. az idén azonban a karácsony harmas munkaszüneti nap lesz, ezért levelet szombaton, csomagot pedig vasárnap kézbesítenek utoljára. a posta már most felhívja a közön-ség figyelmét: gondoljon arra, hogy idejébe adja fel a karácsonyi csomagot, a jékvánásokat tartalmazó levelet, üdvözlőlapot. /mti/

21.27

- 1 -

pek